

Maariku Linjiili

Maariku Linjiili roraqe

Maariku ni Peduru teranlenman ŋa yi, ken Peduru ni Isa Alimasiixu faarun du baananbe ya. A do Pawulu xa demu gollini doome, ken xa ni Isa faaru ku yogo ya yi. Maariku ma ŋi kafiini Isa xarallen fanon ŋa, xa ken do i moxo su, a siginten ŋi moxo siri nan katu Isa biremoxon su tuunu na a safa.

A na xo kitaabe ke ga safe Rooma ya yi, tanjikke siine me Isa kallen do a wundiyeen falle. Ku ga be feti Yahuudiyanu yi, kitaabe ke sefe kun ŋa da.

Isa ga da gollu be dabari, Maariku Linjiili ke sefe kun ŋa xanma nan xoto Isa sefon ŋa. Ken ŋa ni o ga xibaaren do jaaranden ŋa gaben xaranŋa nan xoto Isa gongonde do a xaranŋunden ŋa. Maariku ya fiinu yogonu fatanfansi, kun nta wariini kitaabu ku kuttun noxon ŋa. Maariku sefon ŋa a koyini nan ti sefo ku mugi soro ya yi, fiinun ga ŋa ku beenu taanun xanma. A hanmin ŋi na Isa biremoxon tinmanten ŋa laxami, xoyi Linjiili kitaabu ku safandaanon su ga da i laxami moxo be.

Maariku Linjiili ke rawa taxandini taxandu naxati, kun ga ni:

- 1) Isa moxosironde katta i gollen ŋa (1.1-13),
- 2) Isa golle jaman ŋa (1.14-10.52),
- 3) Isa koyi lagare: a rageye, a kiitiyeen do a penpeye yitten ŋa (soora 11-15),
- 4) Isa wundiyeen gilli kallen di do a dukoyiye (soora 16).

1

Annabi Yahaya kawandaana

(*Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Yoh 1.19-28*)

¹ Isa Alimasiixu*, Alla Renmen* xibaare lijen* joppaadi. ² Xoyi Annabi Yesayahu ga da a safa i kitaaben di moxon be nan ti Alla ti:

“N ŋi n faaren xayini an kaane a nan kille dabari an da.

³ Yogo ya xaarun ŋa gunjuran di, a ya tini, xa terinke:

‘Xa da killen dabari Kamanen dan, xa da killun teleŋondi a da.’”

⁴ Yugo yogo ya gunjurandi a toxon ga ni Yahaya, a ya soron wanqini, a ya Alla faaren kiŋandini soron ŋa, nan ti: “Xa nimisi axa junubungollun di, xa wanqi, ma Alla na yanpa axa junubungollun di.” ⁵ Yahuudiyanun do Yerusalaamunkon soron su ŋi dagana katta Yahaya yi, i nimisi, i yi junubungollun do saagana, a ni wanqi fanŋen be toxon ga ni Yaradi.

⁶Yahaya na ñogome yinten yiraamen ña rondini, nan i naxaanen siiti ti gujan kaccen ña; a na tontokaran ña yigana a do yaage. ⁷A na a kon soron da nan ti: “Sere ya riini n falle a yan xoronti n ña. Nke ma jare nan jimi na a teppun kaccun wassa. ⁸Tonɗun nke na axa senondini ti jin ña yi, xa aken riini axa senondi ti Alla Fanka Sennen* ña yi.”

Isa wanqiyen* do a wure bakken

(Mat 3.1-4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹Ken waxati Isa bogu ya non Nasaara deben di Galileya jamaanen di. Yahaya da a wanqi* Yaradi fankitten di. ¹⁰A ga bakka jin di a da kanxotten wari a wuñi Alla Fanka Sennen* yanqa a xanma xoyi booren. ¹¹Diganxanne yogo giri ti kanxotten ña a ti: “Anke ni n remen ña yi n ga da a xanu siri; n ñaxali an dan moxo siri.”

¹²A ma dalla Alla Fanka Sennen* da a deni gunjurandi. ¹³A da tannaxate bito ña non ña, a do gundunfo burun, Ibilisa xa ya a wure bakka. Ken danji falle Maleyikannun li a sorogo.

¹⁴Yahaya soxe falle kason ña. Ken bire Isa saage katta Galileya, a ya Alla xibaare Liñen* kiñandini i ya, a ti: ¹⁵“Waxatin kiñe. Alla Tunkaaxun* tinto. Xa nimisi axa junubungollun di, xa danqanaaxu xibaare liñe ke ya.”

Isa xarallen fanaanu

¹⁶Koota di Isa ga terene Galileya fanxannen ña, a da ñexeragaano filli wari non ña, Simoona do i gida Andere, i ya jalan fittana fanñen di. ¹⁷A ti i danja ni: “Xa ri xoron daga n na axa ñan soron riitindanon ña, xoyi ñexe ragaanon moxo.” ¹⁸I xosi i jalanun toxu non ña, i da a jokki dagana.

¹⁹A daga kaane, a da Yaaxuba di i gida Yoxanna wari, Jebedewu renmun, i ya jiidunfuuren di i ga jalanun boton lippi. ²⁰Ken waxati Isa da i xiri. I da i baaba Jebedewu toxu jiidunfuuren di a do i golliñañaanon, i do Isa daga doome.

Isa da yugo yogo jaara jinnan towoyen ga yi

(Luk 4.31-37)

²¹I daga Kaperinahumu^a. Tuumakootan^b ña Isa ro Allaxarankonpen di, a joppe xaranɗundini. ²²Soron su kaawe a xaranɗunde ña, boyinaxa aken nta xaranɗundini xoyi sariyanxaranmoxonun moxon, a yi xaranɗundini ti sooben.

²³Yugo yogo ñi Allaxarankonpen* di jinnan towoye buren ga yi a xaarun na tirindi: ²⁴“Mani n da o wara me ya, Isa Nasaaranke? An li o ñama ya ba? N da tun anken ga ni ke be ya; anken ni Alla sere sennen ña yi.” ²⁵Isa sonxo jinna buru kuyi a ti i dan: “Xa kuuru axa nan bogu da yi.” ²⁶Jinna buru ku da yogo ke faten jigi jigi siri, a

^a**1.21** Kaperinahumu ni tegenda sire ya yi Galileya. Isa golli ya non ña siri.

^b**1.21** Koyen bita ñerundi ña Yahuudiyannun maxa, ken ni sibirin kootan ña. Boyinaxa ken koota suganditen ña ni Alla maxa, ti fo wo fo ga ni golle ña soron na

xaarun sirin, i bogu a yi. ²⁷ Soron su kaawe mi ga me tiridini: “Ee, ke xa ni mani ya? Xaranjundi kurunba ɗa ni ba? Ke yugo digaamunu ti ñaamariyen ɗa yi, a ga na hari jinna burun ñaamari i na a mugu!” ²⁸ Ken ɗa da ñan a darajan ga woyo nan sanqi do Galileya jamaanen su yi.

Isa da towoyinta gabe jaara

(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ I ga bogu Allaxarankonpen* di, i daga Simoona do Andere banɗe. Yaaxuba do Yoxanna di i daga doome. ³⁰ Peduru Kalluyaxaren towoyinten ɗa saqa. Ken waxati ya i da a kon Isa dan. ³¹ A daga katta a yi, a da a kitten raga na a deema gilli. Towoyen xosi a wara; a joppe i sorogono.

³² Lellen ɗa kiyen ga xenne i da towoyinton su riiti katta Isa yi a do ku beenu jinnan towoyen gi ya. ³³ Tegendadunkon su da me kafu me ya a follagen ɗa. ³⁴ Isa da soron gabun jaara bakka towoyen xabiila gabe di, a da jinna gabe xata bakka soron ɗa, xa a ma dɗe jinna buru ku ga digaamu, boyinaxa i ya tun a ga ni ke be ya.

Isa kaawandi Galileya ñiiñen su di

(Luk 4.42-44)

³⁵ Lafajiri fanan ɗa da ñi xuran ma bogu, Isa giri, nan daga dingira xiidinten di, na Alla yaaga non ɗa. ³⁶ Simoona di i kappallemun bogu nan daga a muuru. ³⁷ I da wari, i ti a danɗa ni: “Soron su ya an muurunu.” ³⁸ Isa ti i danɗa ni: “Xoro na xawa daga ya debu yogonudi xadi, n na Alla xibaaren korji i dan non, boyinaxa n li ke ɗa danɗa ni.” ³⁹ A toxi terene dagana do Galileya ñiiñe su yi, a ya Alla xibaaren kiñandini dagana Allabatikaxooron noxon di, a da jinna burun bogu soron ɗa.

A da saafinten jaara

(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Yugo saafinte yogo ri katta Isa yi, a tusi i xuruɗo xanma nan xalife a yi. A ti a danɗa ni: “An ga na lafi an ni n jaara.” ⁴¹ Isa hinne a yi, a di i kitten fuutu nan kati a yi, a ti a danɗa ni: “N lafi. An saha!” ⁴² A ga ñeme digaamunu baane, yugon xosi saha. ⁴³ Isa ga ñi sarene a digaamun yugo ke dan siri. ⁴⁴ A ti a danɗa ni: “Maxa a kon sere su dan. Daga katta sadaxakiñandaana* ɗa an nan an faten koyi a yi, an nan sadaxan kini Alla yi Annabi Muusa ga da ke be xayı, an ga seno moxon be ke ni seedan ɗa yi nan ti an saha.” ⁴⁵ Xa ken yugo bogu a joppe digaamunu siri, xibaaru ku beenu ga ña non ɗa a di sanqi do noqun su yi, xa ma Isa kori roono deben di soron yaaxon ɗa. A toxi ken dingira xiidinte di, xa ken naxaane soron su ya riini a banɗe.

a su wara ni i ke Alla batu a koota yi.

2

Isa da muruxunte yugo jaara

(Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Bitannu dangi falle a saage Kafarinaahumu, soron li ra a tun nan ti a ya kan di. ² Soron gaben ri non ɗa ma i ga betu junba wure. Isa ya Alla xibaaren konɗi i dan. ³ Yugu soro naxati da muruxunten riiti a dan. ⁴ Xa, i maxa ni nan kiɗe a kaaran ɗa soron gaboyen maxa, i ri a segendi konpen xanma kanmun di, i da boten bagandi non ɗa, i da muruxunte ke di i kanappen rondi do bote ke ya, i da a yanqandi a jeliɗandi. ⁵ Isa da i danqanaaxun wari a ti muruxunte ke dan: “N lenme, a junubunun xafari.”

⁶ Sariyanxaranmoxonun yogunu ɗi taaxu non ɗa; i joppe digaamunu i sondomun di, i tirindindi: ⁷ “Do mani fi ya ke yugo ga digaamunu kundu? Ke ya neqe Alla yi! Kon ra wa yi seren junubun xafarini Alla falle?” ⁸ Isa da i simeyen tun a ti i dan: “Do mani fi ya axa ga digaamunu kundu axa sinmeyen di?” ⁹ Mani xa jowenni nan ti ke muruxunte dan: An junubun xafari an dan, maxa nan ti giri an nan kanappen wutu an nan daga? ¹⁰ Axa na a tun de, nke ni Seren Renmen* ɗa yi, daliilen ɗi n maxa ɗiɗi ke xanma nan soron jaara do nan soron junuubunu xafari.” A ti towoyinte ke dan: ¹¹ “N ɗa tini an dan: Giri an nan kanappen wutu an nan daga kan di.” ¹² A xosi giri a di i kanappen wutu a bogu nan daga soron su da wari, i su kaawe, i da Alla tiiga, i ti: “O ba da ma fi n danbe wari xoyi ke!”

Isa da Leewi xiri

(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Isa ga bogu ken konpe di biran be a daga fanxannen ɗa sere gabe daga do a batten ɗa, a joppe i xaranɗundini. ¹⁴ A daga kaane xadi, a da Leewi wari Alifewu renmen, a ya taaxunu i sagalleragenoqun ɗa, a ti a danɗa ni: “Li o nan daga!” A giri i daga doome. ¹⁵ Isa do i xarallenmun daga yige Leewi banɗe, i do sagalliragaanon do soro bononton^c yogonu ya taaxunu; soron beenu ga a jokkini i gaben ni. ¹⁶ Sariyanxaranmoxonu* yogonu jaman, i ga xirini farisenun ɗa, Isa do kun soro ga yigene, i da xarallenmun tirindi: “Do mani fi ya a do sagalliragaanon* do soro buru ga yigene doome?” ¹⁷ Isa ga da ken fi mugu, a ti i danɗa ni: “Soro beenu sahannten ga ni i xaaju nta doxotoron ɗa, soro towoyinton ɗa xaajun na doxotoron ɗa; N ma ri sere telenɗonton xiri, xa li soro ya xiri junubun ga ku beenu ya.”

Suumen xibaare

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

^c**2.15** Ku soro ya bara Musa Sariyan ɗa, xoyi sariyanxaranmoxonun ga da a fasari moxon be.

¹⁸ Ken dangi falle soro yogonu ri Isa tirindi ti: “Farisigankon* do Yahaya xarallenmun ɗa suumini, do mani fi ya anken xarallenmun ga nta suumini?” ¹⁹ Isa da i tirindi: “I ga da soron beenu xiri ñaxan di i ra wa yi suumini a na ñi i do maañoyugon ɗa doome? I do maañoyugon ga na ñi doome i ra nta suumini. ²⁰ Koota kiñe na maañoyugon ga baaka maañaxun di; ken bere i na suumi!

²¹ Boyinaxa, Sere su nta yiran kurunban wutu nan doroken xasen betera ta yi; be ga na ken ñan su, ken yiran kurunba na doroke xasen ke booxunu ya. ²² Hari a nta dolo kurunba xa wutu na ro sumalle xasen di; gelli a ga na a ra di, dolo ke ga na ñi warini a na sumalle xase ke booxunu ya, dolo ke su na joxi. Dolo kurunban nan xawa roono sumalle kurunban ɗa di.”

Tuumakootan* sariyan

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Tuumakoota* yogo ya Isa do i xarallenmun ga ñi dangini do faranxannen ɗa, a xarallenmun ɗa maarun tisanɗun xosono. ²⁴ Farisigankon da a tirindi: “Do mani fi ya axa ga fo ñaana sariyan ga ma dunje ti ke be yi Tuumakootan* ɗa?” ²⁵ Isa da i tirindi: “Axa ma demu Annabi Dawuda xiisan xarannya ba, da ñi dullen ɗa yi a do ku beenu ga ñi doome, yige fo su nti i maxa?” ²⁶ A ro Allanbatikaxooren* di, waxatin be Abiyatari ga ñi sadaxakiñandaanon yinmanken* ɗa, a da sadaxan ponɗu ku yiga a di i kappallemun ku. Sariyan di sadaxakiñandaanon* baane yan xawa ponɗu ku yigana? ²⁷ Isa ti i danja ni: “Alla yan da Tuumakootan* sugandi yugon dan, da siroyen ɗa, a ma yugon taga Tuumakootan* dan. ²⁸ Ken di, Seren Renmen* ɗa ni Tuumakootan* Yinmanken ɗa.”

3

Isa da yugon yogo jaara a kitten karinten ga ni

(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Ken biren a saage roono Allaxarankonpen* di yugo yogo ñi non a kitten karinten ga ñi. ² Yogunu ñi a faayini ma a na jaarana ya Tuumakootan* ɗa, ma i na ni na a tooña. ³ Isa ti yugo ke be kitten ga kara yi dan: “Giri an na li naxaanen di.” ⁴ A da kun soro tirindi: “Sariyan ti o nan fi siren ɗa ñan Tuumakootan* ɗa ba, maxa o nan fo buren ɗa ñan? O nan yonkin kisi, maxa o nan yonkin bagandi?” I kuuru. ⁵ Isa da i su faayi a butunten, a suno, i buturanxotaaxun maxa. A ti yugon dan: “An kitten fuutu.” A da fuutu; a kitten saha xoyi baane moxon.

⁶ Ken biren Farisigankon* bogu nan daga kafi Erodi jaman^d ɗa nan feere ñan i gan ra wa yi Isa karini moxon be.

Jaman ɗa Isa muurunu

^d**3.6** Jama ke lafi toren ɗa nan toxi Erodi xabiilan maxa.

(Mat 4.24-25; 12.15-16; Luk 6.17-19; 4.41)

⁷ Isa do i xarallenmun daga fanxannen ɗa. Sere gabe daga do a batten ɗa nan giri Galileya do Yahuuda maran ɗa. ⁸ Do Yerusalaamu do Idumeya do Yaradi fanɗe kaara baanen do jamaane tintonton Tiiru do Sidooni. Kun soro da fi xoore mugu Isa ga da ken be dabari, soron gaben daga katta yi. ⁹ Ma Isa ga tini i xarallenmun dan xa da fuuranlenme yogo muuru o nan maxa betu burun. ¹⁰ Do a ga da sere gabe jaara moxon be, towoyiton su ya me yontono nan tinta ma i na ni nan kati a yi. ¹¹ Jinnan towoyi buren ga soron beenu yi, i ga na a wari i na xenu a kaane ñiiñen di, nan xaarun: “Anke ni Alla Renmen* ɗa yi!” ¹² A da konji i dan nan ti: “I maxa a kon i ke ga ni ke be yi.”

Isa da faaru tami do fillo sugandi

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Isa sege konkon kanmun di a ga lafi ku beenu ya a di i xiri. I daga katta a yi. ¹⁴ A da soro tami do fillo sugandi i naxan di ni i xiri faarun* ɗa i di nan toxi doome, ma i ni i xayɗi i nan Alla digaamun kiñandi. ¹⁵ A do xadi i nan daliilen kita nan jinnan xata bakka soron ɗa. ¹⁶ I toxonun faayi: Simoona, Isa ga a xilli Peduru; ¹⁷ Yaaxuba di i gida Yoxanna Jebedewu renmun, i gi i xilli Boaneses, a wure ga ni yugu senbenton xoyi kangidigidin. ¹⁸ Andere, Fillipe, Battelomewu, Matewu, Tumaani, Yaaxuba, Alifewu renmen, Tadewu, Simoona na mansa jaman ɗa di jama be ga lafi yinmen wutu. ¹⁹ A do Yudasi Skarioti a ga riini Isa janba.

I da Isa tooña

(Mat 12.22-32; Luk 11.15-23; 12.10)

²⁰ Ken falle a ro ka yogo di, soron gaben ri kafi i ya, ma a di i xarallenmun ga kori yigene. ²¹ A maarenmun ga da ken fi mugu biran be i daga a muuru boyinaxa soron ɗa tini a ma saha ya. ²² Sariyanxaranmoxonun* beenu ga ri non nan giri Yerusalaamu yi i ti: “A na Belesebu ya maxa jinnanun xirisen, a yan da daliilen kina yi a nan jinnan xata bakka soron ɗa.” ²³ Isa da i xiri nan misaali yogo konji i dan, a di i tirindi: “Ibilisa ra wa yi i du xatana kan moxo?” ²⁴ Tunka baane soron ga na ti i taxandini ya, ken tunkaaxu bonno ya. ²⁵ Ka baane soron ga na ti i taxandini ya, ken ka bonno ya. ²⁶ Gelli Ibilisa ga na ti i ya taxandiyen riitini maxa gajannɗen i tunkaaxun noxon di, ken tunkaaxu bonno ya. ²⁷ Sere su ra nta roono yugu senbenten kan di nan ti ya fo fayini; ma ga na ken yugo siiti biran be a na ni nan fo fayi non ɗa.

²⁸ “Sooben di, n ɗa tunɗu konɗo axa dan Alla ya yanpana soron su junubunun di, a do digan buru beenu i ga da a konji i dan, ²⁹ xa ku beenu ga da digan buren kon Alla Fanka Sennen* dan yanpayen nta ñaana kun dan, i di i junubunun togo ya abada.” ³⁰ Isa ti i dan kundu, boyinaxa i ñi tini a na jinnan buren ɗa maxa.

Isa maarenmu

(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Ken noxon di a gidaanun do a ma kiñe, i sigi sellan ña, i da faaren xayı a yi nan ti a nan ri. ³² Sere gabe ya taaxunu a kaaran ña. I ti a danja ni: “An ma do an gidaanun ya sellan ña, i ya an muurunu.” ³³ A di i jaabi, a di i tirindi: “Ko ni n ma ya a di n gidaanun?” ³⁴ Soro beenu ga taaxunu a kaaran ña a di faayi, a ti: “Ku ya ni n ma ya a di n gidaanun.” ³⁵ Boyinaxa soron beenu ga Alla sagon ñaana kun ña ni n gidaanun ya, a di n gidanyaxarun ña di n ma.”

4

Tifindaanan misaali*

(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Ta yogo Isa joppe xaranjundini fanxannen ña. Soron gaben da me kafu me ya a kaaran ña, xa ma a waxu jiidunfuura tana di jin noxon di nan taaxu, soron su ya sikki fanxannen ña. ² A da i xaranjundi fi gabe ya ti misaalinun* ña, a gi xaranjundini, a ti: ³ “Xa terinke. Soxaana yogo yan bogu nan daga soxoodin sanqi. ⁴ A ga ñi a sanqini, foonu yere killen kaaran ña. Yeliñun yanqa ni i soppi. ⁵ Foonu yere gidun xanma, dooren ga ma gabo noqun be, i jowo bakka, boyinaxa dooren ma gabo non ña. ⁶ Kiyen bogu, a da tifiindi foonu ku buyi i kaawa, boyinaxa i ñiimen ma laato ñiñen wure. ⁷ Foonu yere saasun naxan, saasun xooro ma i ga di i xufu. I di betun di ma i ga kori saarene. ⁸ Foonu yere ñiñña siren di i bogu, i xooro, i remu. Foonu saare ta tanjikke nan xoto i ga da ku beenu tifi, foonu tanñere, foonu ta kame.” ⁹ A ga ñeme digaamunu, a ti i danja ni: “Toron ga seren be ya nan mugi a ni i haqilen tenkunn di a na faxaamu.”

¹⁰ A ga toxi a baane di i xarallenmun tami do fillo do soro tananu ya. I da a tirindi ken misaali fasaren ga ni ke be ya. ¹¹ A di jaabi, a ti i danja ni: “Axakun, Alla lafi axa ni i tunkaaxun gundon wure tun. Xa soro beenu ga falle i na fo wo fo mukku ti misaalin* ña yi.

¹² ‘Ken di; a ñaana ya xoyi Safandi Sennen ga da a kon moxon be,
i ra wa yi a faayini, xa i nta a duxurana;
i ra wa yi a mukku, xa i nta a faxaamunu.

Ken ga fe, i ra wa yi saagene katta Alla yi, a na yanpi i junubunun di.”

¹³ A di i tirindi: “Axa ma ke misaali faxaamu? Ken di, axa ra wa misaali baanu ku su xa faxaamunu kan moxo?” ¹⁴ Tifindaana ke na Alla digaamen ña tippi. ¹⁵ Soxoodi beenu ga yere killen kaaran ña i wure ni ya, soron beenu ga ñi Alla digaamen tifi raxen ña, i da a mugu na a raga i haqilen di, lbiisa xa ri nan digan tifiinte ke bogu i haqilen di. ¹⁶ Ken moxo ya ni xadi, ku beenu ga da soxoodin kita gidun xanma; i na Alla digaamen mugu, i ñaxalinten na a raga, ¹⁷ xa i ñiimen ma giilo; korin ga ri, soron giri katti i ya do ken digaame ya, i maxa dalla, i xosi goori nan saage ti falle. ¹⁸ Ken soxoodi be ga yere saasun naxan. Ken ni ku beenu ga Alla digaamen

mukku, ¹⁹ xa i hanmini duna fin ŋa moxo siri, naaburen ni i neene, i na lafi fi gabe ya. Ke sinmeye su ni i betun di, a ni kori saarene. ²⁰ Ku beenu ga da soxoodi kita ñiiña siren di, ken ni, ku beenu ga da Alla digaamen mugu nan duje ti a yi, baane su na tanjikke remu, maxa tandume, xa ma kame.”

Lanpan misaali*

(Luk 8.16-18)

²¹ Isa saage i tirindi: “Ke ti seren do lanpan riini ya na ro tentenjen wure, maxa na ro bilin wure?” A nta roono noqu gillen di? ²² Fo muxunte nta di a ga nta bakka xuran ŋa. Fo wo fo ga ñan gundondi a bakka ya. ²³ Toron ga seren be ya a na a mugu, a nan terinke.

²⁴ A ti i danja ni xadi: “Xa da axa haqilen toxu axa ga ke be mukku. Xensaade be axa ga xensendi ti a yi, i xensendini axa dan ti ken ŋa yi, i ya fo kappa axa maxa. ²⁵ Fo ga ke be maxa, fo kafini a yi ya, xa fo ga nta ken be maxa, a ga joppe kiteene a bakka maxa ya.”

Soxoodin misaali*

²⁶ A saage tini xadi: “Alla Tunkaaxun* noxon di, yugo yogo da soxoodin sanqi ñiiñen di. ²⁷ A ga xenqe wurondi moxo su, a gilli ya kiyen di, soxoodi ke na bogu a na xooro, yugon nta tun a ga xooro moxo su. ²⁸ Ñiiñen ŋa na renmen kinni a yi, deren fana ya n bakka a na ri nuxuntaaxu, ken biren a na saare. ²⁹ Biran be a ga na moyi, a na joppe a fatana, boyinaxa fatandi waxatin kiñe.”

Alla Tunkaaxun* misaali

(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Isa saage tini xadi: “Alla Tunkaaxun* do mani nan xawa? O ra wa yi a xawuranaaxunu mani ya? ³¹ A na xoyi soxoodin su fo misen (a ga xirini mustarda), ³² Xa a ga na tifi waxatin be, a na xooro nan fuɗu tifi foonun su ya sangallen noxon di; a na betti xooren wara, ma yeliɗun gi i sonkan roono a sirawun wure.”

³³ A toqa a konjo soron dan ti misaalin* do digan gabe yi, i ga faxaamunu moxon be. ³⁴ A di i digaamunu ti misaalin* ŋa yi, xa waxatin be a di i xarallenmun baane ga na ñi a na su fasari i dan.

Isa da fanɗen tenkun di

(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ken koota yi kiyen ga ñi xenne, Isa ti i xarallenmun dan: “Xoron waxu fanɗen kaara baanen ŋa.” ³⁶ I da soron toxu non ŋa, i da Isa deni a ga ñi taaxu jiidunfuure be di. I do jiidunfuuranu yogonu daga doome. ³⁷ Kan xooren do fanken giri, jin lo fuuren di ma a ga ñaana xoyi a ya fakka. ³⁸ Isa ya xengene nan tuuman di a yinmen ŋa tallan xanma. I da wundi, i da a tirindi: “Xaranmoxo an ma wari o faayi kalla?” ³⁹ A wundi a ñaɗontan digaamun fanken dan, a ti fanɗe dan: “Kuuru! An nan

tenku!” Fanken sigi dingiran su tenkun. ⁴⁰ A di i tirindi: “Mani xan da ña axa ga kanu kundu? A xa ma danganaaxu fana?” ⁴¹ I kanu moxo siri i da me tirindi: “Ke yugo ni mani ya fanken do fanñen ga mukku?”

5

Yugo yogo jaaranden jinna burun towoyen gaben ga a yi

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ I kiñe fanñen kaara baanen ña, Gadarenu Jamaanen di. ² A ga yanqa jiidunfuuren di biran be, yugo yogo giri xaburan di jinna burin towoyen ga a yi, ³ a daaxanten ñi xaburanun di, soron ma a ni na a raga ti joloxon ña, ⁴ Boyinaxa i da a siiti ti mexen joloxon ña ya ta gabe kittun do taanun di, xa a na kutu-kutu dunñun ña. Xa sere su nta non ña be ga a nini. ⁵ Kiyen do wuron, a ya terene nan xaaru xaburanun do konkon naxan, a yi faten booxunu ti giden ña. ⁶ A ga da Isa wari noqu laaten di a wuru katta a yi nan tusi i xurungun xanma a kaane ⁷ a xaarun siri, a da tirindi: “Isa, Alla Kallanke Renmen, an ri mani muuru yere? N dan a yaaga ti Alla yi maxin n tooro.” ⁸ A ti kundun, boyinaxa, Isa ya tini jinna bure ke dan, bogu yugo ke yi! ⁹ Ken biren, Isa da a tirindi: “An toxon?” A da jaabi n toxon ni: “Jaman, ña yi, boyinaxa o gaben ña ni.” ¹⁰ A xalife Isa yi, a da yaaga nan ti a maxi i xata jamaane ke di.

¹¹ Ken konkon kanmun di kunbaarun gabe ñi ya non i ga sokken kanbunu. ¹² Kun jinna buru da a yaaga, i ti: “O xayi roono kun kunbaarunu di.” ¹³ Isa dunde. Jinna buru ku bogu yugo ke yi, i ro kunbaarunu ku di, fayida i ya katta wujunu filli ya. I su wuru katta yanqadan ña, i yere fanñe noxon di, i su yoole.

¹⁴ Kun soro beenu ga kunbaarunu ku nagaanini i wuru dagana tegendan do debun di na kon ke be ga ñan. Sere gabe bogu na a faayi ke be ga ñan. ¹⁵ I daga katta Isa yi, i da ken yugo wari ke be jinna burun towoyen gaben ga ña yi, a paraten ña taaxunu a di i haqila siren. I xosi kanu. ¹⁶ Soro beenu ga ñi yugo ke jaarandi noqun ña, i da a konji i danña ni ke be ga ña yugo ke yi, a do ke ga ña kunbaarunu ku yi. ¹⁷ I da Isa yaaga a nan bugu i jamaanen di.

¹⁸ Biran be Isa ga ñi warene, Yugo ke be jinna burun towoyen ga ña yi, a da a yaaga nan ti a ni i wara in daga doome. ¹⁹ Xa Isa ma dunde. A ti: “Saage an kan di, an maarenmun banñe, an na konji i dan Tunkan ga da fi xoore be ña ña an dan, a ga hinne an ña moxon be.” ²⁰ Ken biren a daga, a joppe a konño soron dan, debu tanmi tegendandi Isa ga da ke fi xoore be ña ña a dan. Soron su toxi lasameyen di.

Jayiru renmen do yaxare be ga kati Isa doroken ña

(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Isa waxu xadi fanñen kaara baane, sere gabe da me kafume ya a kaaran ña a ga ñi sikki fanxannen ña. ²² Yugo yogo ri katta yi, a toxon ga ni Jayiru, a ni

yinmanke yugo ya yi Allaxarankonpen* di, a da Isa wari, a tushi i xurungun xanma a kaane. ²³ A xalife a yi, nan ti a danja ni: "N lenyaxaren fayi kalla; n dan an yaaga, an nan daga an kitte ro a xanma na a jaara ma a na saha." ²⁴ A do Isa daga doome, soro gabu di i jokki dagana mi ga betu.

²⁵ Yaxare yugo ñi ya non siino tanmi do fillo a towoyinten foren ña bakka a yi. ²⁶ A jaare doxoto gabe maxa, a ma saha. A di i naaburen su bagandi ma i na saha kita, xa a ya tallan burono tan. ²⁷ A da a mugu i ga ke be konjo Isa fin di, A daga katta yi soron naxan nan kati a doroke xoreen ña, ²⁸ boyinaxa a digaamu i haqilen di nan ti: "N ga na kati hari a doroken baane ya yi, n sahana ya." ²⁹ A ga suusa yi biran be, foren sigi, a da tun i faten di i saha.

³⁰ Ken waxati ya Isa da tun nan ti senben yogo bogi i ya, a di i falle koyi soron ña, a di i tirindi nan ti: "Kon kati n doroken ña?" ³¹ A xarallenmun ti a danja ni: "An ma a wari soron gaben i ya me yonto-yontono nan tinto katta an ña? An ña tiridindini ti: Kon kati an ña?" ³² Isa sigi a ya faayi-faayindini i na tun be ga da ke ñan. ³³ Keeta, yaxaren ga da a tun ke be ga ña, a kanu ma a ga singirini. A daga a kaaran ña a tushi i xurungun xanma, a da tonjon ko ña a danja ni. ³⁴ Isa ti a danja ni: "N lenme, a danqanaaxun da an jaara, daga xeeru ya danja, an da a yinme kita towoye ke maxa."

³⁵ Saado a ga ñemene digaamunu, soro yogunu ri nan giri Allaxarankonpen* yinmanken kan di, i ti a danja ni an renmen kara. Maxa Xaranmoxon soxola xadi. ³⁶ Isa da ken digaame mugu, a ti yinmanken dan: "Maxa kanu; saha yi." ³⁷ A ma dunde sere ni i jokki dagana, a ga feti Peduru, do Yaaxuba do Yoxanna, Yaaxuba gida. ³⁸ I ga kiñe Allaxarankonpen* yinmanken kan di a da wari soron ña xawujeene nan wu, i ya xaarun ña. ³⁹ A ro ni tirindi: "Mani n da ñan axa ga xawuje nan wu? Yaxannen ma kara a fayi xengene ya." ⁴⁰ Soron soyi a yi na a ñaxantabo xadi, a di i su bagandi sellan ña, a da yaxannen ma do a baaba ya deni a do soro kun sikki be a di i ga ri doome, i ro yaxannen ga saqa noqun be. ⁴¹ A da yaxannen kitten wutu a ti a danja ni: "*Talita kumi*" (ken wure ni ya: "Yaxanne ke n ti an nan giri!") ⁴² Ken beren, yaxanne ke giri, a joppe terene. Siino tanmi do fillo yan ñi yaxanne ke maxa. Soron su kaawe siri. ⁴³ A ti i danja ni n ma lafi sere su ga ke fi mukku, a ti i danja ni xadi xa da yige fon kini yaxanne ña a nan yige.

6

Nasaarankon bara Isa di

(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

¹ Ken falle Isa do i xarallenmun saage i deben di. ² Tuumakootan* ga kiñe biran be, a joppe xaranjundini Allaxarankonpen* di. I gabe da a mugu i lasame, i tiridindi: "A do ke fi giri minna? A do ke gotoye giri minna? A na ku kaawafiinu ñaana kan moxo?" ³ Ma ken karipinteru ya feti ke yi, Mariyaamu renmen, Yaaxuba

gida, Yuusi, Yudasi a do Simoona? Do a gidanyaxarun, ku nta o naxan di yere?” Ken ɗa ni kundo, i ma ɗaxali a danɗa ni hari baane. ⁴ Isa ti i dan: “Annabinyinmen* deerona noqun su di; xa a ga nta a deben di, do a kan di, do a maarenmu naxan.” ⁵ A ra nta kaawafi ɗaana non ɗa, a di i kitten lo towoyinton yogonu xanma ni i jaara, xa i ma gabo. ⁶ A lasame i ga ma sare i ya moxo be. A daga debun yogonu di a ya soron xaranɗundini.

Isa da i xarallenmu xayi

(Mat 10.5-15; Luk 9.1-6)

⁷ Ken falle a da xarallenmu tanmi do fillo xiri, a joppe i xayini fillo fillo. A da jinna burun daliilen kini i ya, ⁸⁻⁹ a ti i danɗa ni: “Axa ga na ɗi telle xa maxa fo wo fo deni, guman baane axa kitten di do sandaliyan axa tan di. Xa maxa yigefo deni, hari fudin, hari goden axa jiifanun di, hari doroku filli.” ¹⁰ A ti i danɗa ni xadi: “A xa ga na yanqa ka be di, axa toxi non ɗa xa ma kootan be a xa ga na ɗi bakka debe ke di. ¹¹ Debe tana soron ga ma duɗe axa bisimillana, i ga ma lafi axa terinkana, axa ga na ɗi bakka non ɗa, axa nan xoben konko bakka axa taanun ɗa non, ken na ɗa seedan yi i danɗa ni.”

¹² Ken biren xarallenmun daga, i da kon soron da, i ti i danɗa ni xa nimisi axa junubunun di. ¹³ I da jinna buren bogu sere gabe yi, i da ten suusa towoyinta gabe yi ni jaara.

Yahaya wanɗindaana faatiye

(Mat 14.9-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Tunka Erodi da ken fi mugu, boyinaxa soron ɗa Isa fin konɗo siri do noqun su yi. Soro yogonu ti: Yahaya wanɗindaana yan giri kallen di; ken ɗa n da ɗan daliilen ga a maxa a ga ku kaawafiinu ɗaana. ¹⁵ Yogonu ti: “Annabi Eliyasi ya ni.” Yogonu xa ti: “Annabinyinmen* ɗa ni, xoyi fanan xallun moxon.” ¹⁶ Erodi ga ri ken fi mogu, a ti: “N ga ti i nan Yahaya be xurisi yan giri kallen di.”

¹⁷ Tonɗun ɗa ni, boyinaxa Erodi yinme yan da faaren xayi i nan Yahaya raga, na ro kason ɗa, do Erodiya^e fin ɗa, Fillipe yaqen, Erodi gida, Erodi ga da a wutu na a ɗanji i yaqen ɗa. ¹⁸ Yahaya ti Erodi dan: “A ma daga an dan, an do an gida yaqen nan ɗi doome.” ¹⁹ Erodiya da Yahaya xonnaaxun raga i sondomen di a lafi a karini, xa a ra nta yi. ²⁰ Boyinaxa Yahaya kannen da Erodi raga; a ya tun nan ti Yahaya ni Alla komo siren ɗa yi, a da soxo sirin, waxati su a da ga na digaamu a na mone i sondomen di, hari ken an liɗi a dan i na terinka.

²¹ Fin lagaren Erodiya ri feere kita. Biran be Erodiya ga da siinen tinma a da patin ɗa i xirisu dan, do militeeri yinmankon do Galileya xirisun. ²² Erodiya lenyaxaren lo nan rege. Erodi do ku beenu ga ɗi tabalin ɗa i ɗaxali rege ke ya. Tunka Erodi ti a danɗa ni: “N yaaga, an ga lafi ke be ya n na a kini an ɗa.” ²³ A kuna, nan ti: “An ga

^e**6.17** Erodi yaqen

ni n yaaga fo wo fo di n na a kinni an ɲa ya, xa mi n naaburen taxanden.”²⁴ A bogu nan daga i ma tirindi ti: “N na mani yaagana?” A ti a dan: “Yahaya wanqindaana yinmen.”²⁵ Yaxannen ro jowoodi, a wuru katta Tunkan Erodi ya a ti a dan: “N lafi an na Yahaya wanqindaana yinmen ɲa kini n ɲa tanpu xanma saasa kundu.”²⁶ Tunkan Erodi xosi hanmi moxo siri, boyinaxa i ga da kunaye be ɲa i do soron ga ɲi taaxunu tabalin ɲa.²⁷ Ken biren Tunkan Erodi da tangandaanan xayɪ nan ti an daga do Yahaya yinmen ɲa. Tangandaanan daga katta kason konpen ɲa, a da Yahaya yinmen kutu,²⁸ A da riiti tanpu xanma, a da kini yaxannen ɲa. Yaxannen da a kini i ma ya.²⁹ Yahaya Xarallenmun ga da xibaare ke mugu biran be, i daga a furen wutu nan daga a baade.

Jaman yigandiye

(Mat 14.9-12; Luk 9.7-9)

³⁰ Isa Xarallenmun saage katta yi^f, i ga da ke be ɲan i da su ko ɲa a dan, a do i ga da soron xaranɲundi ke be ya.³¹ Sere gabe ya dagannariyen ɲa katti i ya, xa ma Isa do i Xarallenmun kori yige moxon kitta. Ken bere Isa ti i danɲa ni: “Xa ri xoron daga noqu di soron ga nta raxen be axa nan fonne tuuma.”³² I waxu jiidunfuure yogo di, i baane, i daga noqu xiidinte yogo di.

³³ Xa sere gabe di i wari telle, i di duxura, i bugu debun su di, i wuru, i di saawa i ga telle noqun be.³⁴ Isa ga yanqa biran be, a da ken jama xoore wari, a hinni i ya, boyinaxa i ɲi ya xoyi jaxe be naganaana ga nta yi. A joppe i xaranɲundini fi gabe yi.³⁵ I ga ɲi lellen ɲa waxatin be, a Xarallenmun ri katta yi, i ti a danɲa ni: “Ke dingira xiidinte; kiyen fayi riini xenu ya kundo.”³⁶ Sare soron ɲa i nan daga kaanun di maxa debun tintonton di, i nan ponɲun xobo nan yige.”³⁷ Isa da i jaabi, a ti i dan: “Axa yinmenu nan yige fon kini i ya.” I da a tirindi: “O nan kamo filli gode xulle^g kontin wutu nan ponɲen xobo na a kini i ya i nan yige ba?”³⁸ A di i tirindi, ti: “Ponɲun manime na axa maxa? Xa daga a faayi.” I ga da a faayi biran be, i ti a danɲa ni: “Ponɲun karagi do ɲexu filli.”

³⁹ A ti Xarallenmun dan: “I nan soron taaxundi ni i taxandi sappa-sappaanun ɲa, sokki xayen xanma.”⁴⁰ I di i taaxundi sappa-sappaanun ɲa, sappaanu yogonu kame, sappaanu yogonu xa tankarage.⁴¹ A da kun ponɲun karagi wutu a do ɲexu ku filli, a di yaaxon wutu kanmun di, a ti Alla nawaari, a da ponɲen kutu na a kini i Xarallenmun ɲa ti i na a taxandi soron ɲa. Ken beren a da ɲexu ku filli taxandi i su naxan.⁴² Soron su yige nan fogu.⁴³ Xarallenmun da pon kuttun do ɲexu kuttu be ga toxi i di kafume ya, i da kando tanmi do fillo faga.⁴⁴ Yugo beenu ga da kun ponɲu yiga, fayida i ya katta wujunu karagi ya.

Isa tere fanɲen xanma

^f**6.30** Ke waxati da ɲi Isa xaranlemun saage riini faaranaaxun ɲa.

^g**6.37** Koota baane golle tugene godo xulle baane ya yi.

(Mat 14.22-33; Yoh 6.15-21)

⁴⁵ Ken biren Isa da i Xarallenmun wutu ni ro jiidunfuuren di ti i nan ware kaane katta Betisayida, a yinme toxi fanŋen kaara baane ŋa a ya sarene soron ŋa. ⁴⁶ A ga ñeme sarene i ya biran be a daga konkon xanma nan Alla yaaga non ŋa. ⁴⁷ Jiidunfuuren ga ñi fanŋen naxaanen di biran be da ñi wuron lo, Isa baane toxi non ŋa. ⁴⁸ A ga da a wari i ga tanpini moxon be jiidunfuuren ke noxon di boyinaxa fanken telenjo katti i ya, fayida sellin sefo fanan da ñi a tere fanŋen xanma xa a tinti ya, ma a ga lafi dangini i kaane. ⁴⁹ I da wari a ga terene fanŋe xanma moxon be i da sinma nan ti jinnan ŋa ni, i xosi xaarun siri. ⁵⁰ Boyinaxa i su da wari, i kanu. Ken biren a digaamu i dan, a ti i dan: “Xa saako nke ya ni, xa maxa kanu.”

⁵¹ A ware jiidunfuure ke di fanken sigi. Xarallenmu ku lasame siri, i kaawe, ⁵² boyinaxa kaawafi be ga ñan ti ponŋu ku yi i ma ken faxaamu, i haqilen soxonten.

Isa da Genasare towoyinton jaara

(Mat 14.34-36)

⁵³ I ga waxu biran be, i daga Genesare fanxannenŋa i sigi non. ⁵⁴ I ga yanqa biran be soron da Isa du tun. ⁵⁵ I wuru do kaaron su yi, i joppe towoyinton riitini kanappun di katta yi, dingiran su i ga da tun Isa ga noqun be. ⁵⁶ A ga ro dingira su di, hari tegendandi, do debe xooron do gundunkan debun. I na towoyinton riiti katta yi non, ni saxundi tegendan naxaanen di; i na a yaaga nan ti a ni i wara i nan kati a doroken baane ya. Fo wo fo ga na kati a yi a na xosi saha.

7

Gannin xaranŋunde

(Mat 15.1-9)

¹ Koota yogo Farisiganko* yogonu do sariyanxaranmoxonun* li nan giri Yerusalaamu yi, nan kafi Isa ya. ² I da Isa xarallenmun yogonu du tun i ga yigene ti i kitte ŋa a kabanten ga ni, boyinaxa i mi demunta fin dabari ni kittun wanqi. ³ Boyinaxa Farisenun do Yahuudiyanun, ñi ganni xirisun demuntafin marana ya, i nta yigene i ga mi i kittun wanqi. ⁴ I ga na giri sahandi fonni i mi i kittun wanqi ya n ta yigene; i ga di i xaranŋundi ku beenu ya i na kun ŋa ñaana, xoyi jiranxolle wanqiyen* do lallen do fuuyun boolin do bilin.

⁵ Kun Fasigankon do Sariyanxaranmoxonu da a tirindi: “Mani n da ñan an Xarallenmun ga nta a ñaana xoyi ganninkon xaranŋundi moxon, xa, i ya yigene i mi i kittun wanqi?”

⁶ Isa da i jaabi: “Tonŋun ŋa Annabi Yisiyaha maxa, a ga ñi axa sagoninto fin konŋo, a da safa nan ti Alla ti:

‘Ke jama jakkindini ti raqen baane ya yi,
xa i sondomun laatonten ŋa ni n ŋa.

⁷ I ya batini xafun xanma, i ya soron xaranjundini i yinmenu sariyan ɗa xoyi Alla xallen moxo.'

⁸ Axa ma xaaju kita Alla sariyan ɗa, axa na seren sariyan ɗa ragana."

⁹ A ti i danja ni xadi: "Axa da feere kita nan bara Alla sariyan di, axa nan ganni xirisun laadan tanga. ¹⁰ Boyinaxa Annabi Muusa ti ya: 'An ma do an baaba dero'; A ti xadi: 'Be ga na fi buren kon i ma dan maxa i baaba, a nan xawa karini ya!'

¹¹ Axakun xa ya tini, seren be ga na fo kita na kini i ma do i baaba yi, xa ti a dan: 'Ke ni sadaxan ɗa yi Alla dan.'^h ¹² Axa toqa ya a na ɗi xa ma fo ɗa axa ma dan maxa axa baaba. ¹³ Ken ɗa ni, axa ga horoma bakka Alla digaamen ɗa, na axa renmun xaranjundi axa laadan ɗa. Axa na fi gabu tananu ɗan xoyi ke moxo."

Fiinu beenu ga soron mexindini

(Mat 15.10-20)

¹⁴ Ken falle, a da jaman xiri nan ti i da: "Xa da mugu n ga ke be konjo axa dan, axa na a faxesamu! ¹⁵ Yigefo su ntaxa falle a ga roono seren di na a mexindini, ma ke be ga bakka noxon di. ¹⁶ [Toron ga seren be ya, a nan terinke a na a mugu.]"

¹⁷ A ga da kun soro toxu non biran be nan ro kan di, a xarallenmun da a tirindi ken wure ya. ¹⁸ A di i jaabi: "Axa xa na kundu ya yi, xa haqilen soxonten, axa nta faxesamini ba? Axa ma tun nan ti fo wo fo giri falle nan ro seren di, a ra nta mexindini? ¹⁹ Boyinaxa, kun fiinu nta roono sondomen di, xa a roono noxodunfoonun ɗa di. Ken bire a na bogu faten di. Ken ɗa ni Isa ga ti yige fon su ra wa yi yigene."

²⁰ A ti xadi: "Ke be ga bogu seren sondomen di ken ɗa ra wa yi a mexendini. ²¹ Boyinaxa, sinmeyer buren bakka gelli seren sondomen ɗa di, a na ri fi buren dabari, xoyi sangen, do fayiyen a do sere kallen. ²² Jeeniyen, miileyen, buroyen, neenenden, yaagunloxaaxun, haasidaaxu, tooñanden, duxoorontaaxun do laawantaaxun. ²³ Ku fi mexinto su bakka seren ɗa di, ken ɗa na a mexendini."

Mukku yaxare tonjondaye ti Isa yi

(Mat 15.21-28)

²⁴ Isa giri non ɗa nan daga ti Tiiru. A ro ka yogo di, a ma lafi sere na a tu non; nan ti i ya non ɗa, xa a ra nta muqu non. ²⁵ A ga ɗi ken debe di Yaxanne yogo ɗi non ɗa jinnan towoye buren ga a yi. A ma ga da Isa fin mugu. Ken bire a daga katta a yi, a xeno a taanun wure, ²⁶ Yaxare ke ni gereegun ɗa yi, a giri Finiike maran ɗa yi, Siiri jamaanen ɗa. A da Isa xanjo, a na jinnan xata bakka i renmen ɗa. ²⁷ Isa ti: "Sigi renmun fana nan yige xa i nan fogu, boyinaxa a ma siro nan renmun ponjun wutu na a sedi wullinlenmun ɗa".

²⁸ Yaxaren da a jaabi, a ti a dan: "Tonjun, N kaman, xa, wullinlenmun xa ya

^h**7.11** Sariyan ɗa di ya non a ga da seren ɗamari, a ga na lafi ni i kitefunu wutu ni sadaxi Alla dan.

kuttun sagarana tabalin wure renmun ga ku beenu yerendini ñiiñen di.”

²⁹ Isa ti a danja ni: “Xoyi an ga da a kon moxon be kundu; an ra wa yi telle; Jinna buren bogu an renmen ña.” ³⁰ A daga kan di, a da ñi i renmen sahante ña saqa bilindi, jinna buren bogu a yi.

Lungunta Muumunte yogo jaareye

³¹ Biran be Isa ga giri ti Tiiru ya a dangi katta Sidooniya, xa ma Galileya fanxannen ña, do tegendaanu tanmi. ³² Soron da yugo yogo riiti katta a yi a lungunten ga ni a ra nta digaamunu sirin. I da a yaaga ma a na i kitten ra a xanma. ³³ Isa da bogu soro ku naxan, a da deni kaaran ña, a da i kittin doromun ro a toronun di, a da laxanjin tufu i doromen ña na ro a neenen ña. ³⁴ Ken biren Isa di yinmen girindi kanmun di, a da fiife xooren yanqandi, a ti yugo ke dan: “*Efata!*”ⁱ (A wure ni ya: “Wuñi!”).

³⁵ Ken waxati a toronun xosa mugi a neenen wase a digaamun siri. ³⁶ Isa ti i danja ni i maxa fo wo fo kon sere danja ni, xa a da xata di i ya, ni i kaba a konjin den ña moxo su di, xa ma i ga da a kon. ³⁷ I lasame moxo siri, i ti: “Yoo! Ke yugo ga fo wo fo dabarini a sirin ña ni. A da ñan xa lungunten mugi, muumunten digaamu.”

8

Wujunun naxati seren yigandinde

¹ Kun kootanu, jama yogo da me kafume ya xadi, yige fo su nta i maxa, Isa da i xarallenmun xiri nan ti i danja ni: ² “Ku soro hinneyen ñi n di. Bito sikki n di i ya doome, yige fo su nta i maxa. ³ N ga ni i xayi katta kan ña a na ñi i ma fo wo fo yiga, i xitini ya killen di. Boyinaxa i yogonu giri noqu laaten ña di.”

⁴ A xarallenmun da a tirindi: “Seren na ponje kita minna yere ke gunjoola di ke be ga soron bakka.” ⁵ Isa da i tirindi: “Ponju manime na axa maxa?” I da jaabi: “Ñeeru ya na o maxa di.”

⁶ A ti i nan soron taaxundi ñiiñen di. A da ponju ku ñeeri wutu, a ti Alla nan nawaari, a di i kutu na kini i xarallenmun ña ti i na a taxandi. I xa da a taxandi soron su ya. ⁷ Ñexen lenmun xa ñi i maxa fonne. A ti Alla nan nawaari, xa da ku xa taxandi. ⁸ Soron su yige nan fogu. I da kando ñeeri faga ti kuttu be ga toxi. ⁹ Soro beenu ga yige i ya katta wujunu naxati sere yi. Ken bere Isa sare i ya. ¹⁰ A di i xarallenmun ware jiidunfuuren di nan xosa daga katta Dalimanuta ñiiñen ña.

Farisigankon* taagumanse yaageye

(Mat 16.1-4)

¹¹ Farisigankon* yogonu bogu katta yi, i da a joppe me kutana na a wure baga, i

ⁱ**7.34** Ke ni Aramayikun xanne ña yi a ga ñi konjini Isa waxatindi.

da a yaaga kanxotten taagumansen ɲa. ¹² Ken waxati ya, a suno, a da fiife xooren yanqan di, a da i tirindi: “Do mani fi ya lenki soron ga taagumansen yaagana? Xa n ɲa tonɲun konɲo axa dan, saasa soron taxa taagumansen kitana.” ¹³ A di i toxo non ɲa nan ro jiidunfuuren di nan daga fanɲen waxen ɲa.

Farisenun ferementi

(Mat 16.5-12)

¹⁴ Xarallenmun mungu ponɲun denne, xa jiidunfuure ke noxon di pon baane ɲi ya non. ¹⁵ Isa da i gongo, a ti i dan: “Xa da axa haqilen toxo, xa sinme do farisenun ferementin^j do Tunka Herodi^k ferementin ɲa.”

¹⁶ I joppe me kutana, i ti: “Boyinaxa ponɲe nta o maxa were, ken ɲa ni a ga digaamunu kundu.” ¹⁷ Isa da a su faxaamu a di i tirindi: “Do mani fi ya axa ga hanmini nan ti ponɲe nta axa maxa? Axa ma a duxura, axa ma faxaamu, axa haqilen soxonten?” ¹⁸ Yaaxen ɲa axa yi, axa nta warini? Toron ɲa axa yi, axa nta mugini? Hari axa nta sinmene? ¹⁹ Biran be n ga da ponɲu ku karagi kutu na a taxandi wujunu karagi sere ya, axa da kando manime fakkan sagara pon kutten ɲa?” I ti a danɲa ni: “Tanmu do fillo.” ²⁰ “Biran be n ga da ponɲu ɲeeri kutu na a taxandi wujunu naxati sere ya, axa da kando manime fakkan sagara pon kutten ɲa?” I ti a danɲa ni: “Ñeeru.” ²¹ Isa da i tirindi: “Xaabi axa ma a faxaamu ba?”

Isa da finkinte yogo jaara Betesayida

²² A ga kiñe Betesayida. Soron da finkinte yogo deni a dan, i da a yaaga a nan kati a yi. ²³ Isa da finkinte ke kitten raga na a deni deben falle. Ken bire a da laxanjin tufu a yaaxon di, a di i kitten ra a xanma, a da tirindi: “An ɲa fo walla ba?” ²⁴ A di yinmen girindi, a ti: “N ɲa soron walla, i ga xoyi yittun i ya terene.” ²⁵ Isa saage i kitten roono a yaaxon xanma fillandin ɲa a yaaxon xosi wuɲi a faayindi siri, a xoyi saha, a ya fo wo fo duxurana. ²⁶ Isa da xayɲi kan di, a ti a dan: “Maxa ro deben noxon di.”

Peduru ti ko ni Isa yi

(Mat 16.13-23; Luk 9.18-22)

²⁷ Ken biren a di i xarallenmun daga katta Sesareya Fillipe deben di. I ga killen di, a di tirindi: “Soron tini n ni ko yi?” ²⁸ I da a jaabi: “Yogonu ti an ni Yahaya wanqindaana ya yi; yogonu xa ti an ni Annabi Eliyasi ya yi; yogo tananu xa ti an ni Annabinyinmen* ɲa yi.” ²⁹ A di i tirindi: “Xa axakun ti n ni ko yi?” Peduru da jaabi, a ti a danɲa ni: “Anke ni Alla sere sugandinten ɲa yi.” ³⁰ Isa da ɲaamariyen kini i ya ti i nan maxa i fin kon soron dan.

Isa da i kallen fin ko

^j**8.15** Ferementin na xoyi taagumanse buren ɲa yi a ga faka sere sondomen di.

^k**8.15** A ya Erodi fin konɲo do a noxodun buraxun ɲa.

³¹ A joppe i xaranɗundini, a ti danɗa ni: Nke ni Seren Renmen* ɗa yi, n nan xawa muɗini ya siri. Xirisun do sagalliragaanon yinmankon* do sariyanxaranmoxonun* na bari n di. I ni n kari. Bito sikki dangi falle n na giri kallen di. ³² A ga da fiiduxullen konji dan biran be Peduru da deni kaaran ɗa. I soro filli a joppe a kutana. ³³ Isa saage i xarallenmun faayini, a da Peduru gongo a ti a danɗa ni: “Bugu n kaane Ibilisa ke, boyinaxa an sinmeyan ma giri Alla yi a giri seren ɗa yi.”

Yinme su di kasanken nan daga

(Mat 16.24-28; Luk 9.23-27)

³⁴ Ken biren a di i xarallenmun do soron su xiri a ti i danɗa ni: “Seren be ga a mulla ni n jokki, an balla an du di ya, an nan kasanken wutu ni n jokki. ³⁵ Be ga na lafi i yonkin liɗun ɗa a kaman sankunu ya, be xa ga ni i yonkin liɗun toxu non ɗa, di nke fin ɗa a do xibaare liɗen*, an kisini ya. ³⁶ Mani nafa na seren dan ke duna di an nan fo wo fo kita, an nan kume an yonkin di? ³⁷ Seren ra wa yi mani kinni ni yonkin kisi? ³⁸ Nke be ga ni Seren Renmen* ɗa, be ga na yaagu n digaamen ɗa maxa nke yinme yi, ku soro buru naxa, i ga ma danɗanaaxu lenki dan ke duna di, n axa nta yaagunu i ya, n ga na ro n Baaba Arijannan kan di, n di n Maleyikannun.”

9

¹ A ti i danɗa ni xadi: “N ɗa tonɗun konɗo axa dan, ku beenu xa ga yere, i yogonu nta kalla na a toxu i ma a wari Alla ga joppe kandene ti Tunkaaxun* ɗa.”

Isa da i nooron faraaxu

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Bito tunmi dangi falle Isa da Peduru do Yaaxuba do Yoxanna wutu ni i deni konko gille xanma. A di nooron faraaxu i jondi non ɗa. ³ A yiraamun xosa yille fo xullen ɗa xa lewu i ya ɗaalini, hari wanɗindana ra nta yiraamun ɗaana kundun.

⁴ Ken bire i da wari Annabi Eliyasi do Annabi Muusa ya digaamunu Isa dan.

⁵ Peduru saage tini Isa dan: “Xaranmoxo, a gemu o ga yere. O na konpon lenmu sikki dabari, baanen anken, baanen Annabi Muusa, baanen Annabi Eliyasi.”

⁶ Tonɗun, a nta tun i ga ke be konɗo, boyinaxa i kanunta xooren ɗa ni.

⁷ Ken bere, minaaxen yogo ri na i xufu, i da diganxanne yogo mugu a noxon di, a ti: “Ke ni n renmen ɗa yi n ga da a xanu siri; xa da a terinka.” ⁸ I da kaaron su faayi-faayi i ma sere wari, i do Isa baane yan ɗi doome.

⁹ Biran be i ga yanɗa konkon ke ya, a di i ɗaamari nan ti i maxa a kon sere su dan, i ga da ke be wari, xa ma kootan be Seren Renmen* ga giri kallen di. ¹⁰ I duɗe, i da me tirindi mani xa ni nan giri kallen di. ¹¹ I daga Isa tirindi: “Do mani fi ya Sariyanxaranmoxonu ga ti Annabi Eliyasi fana nan xawa riini?” ¹² Isa da i jaabi, a ti i dan: “Tonɗun, Annabi Eliyasi fana yan riini na a su ɗan ti i moxon ɗa. Ken di do mani fi ya Safandi Sennen* ga ti Seren Renmen* muɗini ya sirin, i na nexa yi?”

¹³ Xa n ɗa konɗo axa dan, Annabi Eliyasi ri keeta. I da ñaɗi i sagon ɗa xoyi Safandi Sennen* ga da fikon moxon be.”

Maxanbaane yogo jaarande jinna buren ga yi

(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)

¹⁴ Biran be i ga kiɗe xarallen baanun ga noqun be, i da soro gabu wari i kaaron ɗa i ga di fana, i do sariyanxaranmoxonun* yogonu ya me kutana. ¹⁵ Kun soro ga da Isa wari baane, i xosa dire, i wuru katta yi, i da kuuɗi. ¹⁶ A di i tirindi: “Axa di na mani me kutande ya?” ¹⁷ Yugo yogo jaabindi jama ke naxa, a ti a dan: “Xaranmoxo, n di n renmen riiti an dan jinnan towoyen ɗa yi ma a ga muumu. ¹⁸ Biran be a ga na raga a na xenundi ɗiɗiɗen di, ma xaxanban ga bakka a raqen di, a na i kanbon xiɗi me ya ma a faten ga lanpunu. N da an xarallenmun yaaga nan ti i na a bugu a yi, xa i konto a bakka yi.”

¹⁹ Isa ti i dan: “Axakun soro ma danqanaaxu, n da axa toxini xa kan bire? N nan xawa muɗini axa dan xa kan bire? Xa da riiti n dan.” ²⁰ I da deni a dan; jinna buren ga da Isa wari baane a xosa a xenun di ɗiɗiɗen di, na a birinbirin ma xanxanban ga bakka a raqen di. ²¹ Isa da a faaba tirindi: “Gelli kan bire a ga ke moxo di?” Faaben da jaabi: “Gelli a tugunne. ²² Ta gabe jinna buren ga a xenondini yinben di maxa jin di, nan ti i ya karini. Xa gelli an gan ra wa yi o deemana fo yi, hinne o ya, an na o deema.” ²³ Isa ti a danɗa ni: “Gelli n ga ra wa yi? Fo wo fo su ra wa yi ñaana be danqanaaxunten ga ni dan.” ²⁴ Ken bere, faaben xaarun a do yaaxanji nan ti: “N saha yi fonne! Danqanaaxun kafin ɗa!”

²⁵ Isa da wari soron gaben ɗa riini katta i ya, a ti: “Anken jinna buru lungunta-muumunte, nke yan da an ñaamari: An nan bogu do maxanbaane ke batten ɗa, an nan maxa ri katta yi xadi.” ²⁶ Jinna bure ke xaarun nan maxanbaane ke jigijigi, a bugu da yi. Maxanbaane ke ñan xoyi be ga kara, sere gabe ti a kara! ²⁷ Isa da a kitten raga na a girindi, a sigi.

²⁸ Isa ga ro kan di biran be a xarallenmun da tirindi kaaran ɗa: “Mani n da ñan o ga konto a bakka yi?” ²⁹ Isa da i jaabi nan ti: “Ke jinna burun danbe nta xatene moxon su di, ma Allanyaageyen do suumen.”

Isa saage i kallen fin du konɗo

(Mat 17.22-23; Luk 9.43b-45)

³⁰ Isa do i xarallenmun giri non ɗa nan Galileya du kutu, xa i ma lafi sere su na a tun, ³¹ boyinaxa a ñi i xarallenmun xaranɗundini ya non, a ti danɗa ni: “Nke be ga ni Seren Renmen* ɗa, riini kini n xonnon ɗa ya, i ni n kari, bito sikki dangi falle n na giri kallen di.” ³² Xa i ma a digaame ke faxaamu, i kanu a du tirindini.

Ko ni Xirisen ɗa

(Mat 18.1-6; Luk 9.46-48)

³³ A ga kiɗe Kaperinahumu tegendandi biran be, a ro kan di ni tirindi: “Axa ñi me

kutana mani ya killen di?” ³⁴ I su kuuru: “Boyinaxa i ñi me kutana ya killen di nan ti ko baane ñaana o xirisen ña.” ³⁵ A yinme taaxu: “A di xarallenmun ku tanmi do fillo xiri, a ti i danja ni: Seren be ga na lafi ñaana kaananken ña an toqo falle ya, an ñan soron su komen ña.”

³⁶ A da leminen wutu i naxan na malindi i du ya, a ti i dan: ³⁷ “Seren be ga na ke lemine dero, a kaman di nke ya dero, be ga ni nke dero, ke be ga di n xayi a kaman da ken ña dero.”

Be ga ma o xoni, o da a kaman ña doome

³⁸ Yoxanna ti a danja ni: “Xaranmoxo, o da yugo yogo wari a ga jinna burun xatana bakka soron ña ti an toxon ña, o ti a danja ni a nan maxa ken dabari, boyinaxa a nto jaman di.” ³⁹ Isa da i jaabi: “A ti i dan, xa da toxu non boyinaxa sere ra nta yi kaawafin ñaana ti n toxon ña, a kaman nan saage n fi buren konjo. ⁴⁰ Be ga ma o xoni, o da a kaman ña doome. ⁴¹ N ña tonjo konjo axa dan: Axakun be ga n batta sere wo sere ga na a xa ku jin di jiranxollen di nan mini, di nke Alimasiixu* fin ña, a ga ñan moxo su a kaman nta kumene i tugaadindi.”

Junubun wure bakke

(Mat 18.7-10; Luk 17.1-2)

⁴² Sere su ga na ñan sabaabu ya, xa ma ku lemunu baanun be da junubungollen dabari, hari gidi dinkan ga na siiti a xannen ña na fitta fanjen di, ken ña nan fasu. ⁴³⁻⁴⁴ An kitten ga na an wara junubungollen di a kutu an nan ro Arijanna, ken ña na fasunta an do kittu filli nan ro jaxannaba yinben di a ga nta kalla abada. ⁴⁵⁻⁴⁶ An tan ga na an wara junubungollen di a kutu an nan ro Arijanna, ken ña na fasunta an do taanu filli na ro jaxannaba yinbe di a ga nta kalla abada. ⁴⁷ An yaaxen ga na an wara junubungollen di a woloxoti an nan ro Alla Tunkaaxun* di, ken ña na fasunta an do yaaxo filli na ro Jaxannaba. ⁴⁸ Noqun be xiñindi foonun ga di i ga nta kalla abada, yinbe ke xa nta kalla. ⁴⁹ Baane su junubun buyini bakka yi ya nan seno xa lewu, xoyi sappen ga sadaxan tiyen marana moxon be. ⁵⁰ Sappen siren ña ni xa a xaxasoyen ga na buga yi, xa na mani ro na yi xa ga xaxasono? Sappen ña axa yi xa bireyen di xa nan toxi doome maxangenmen di.

10

Yaxu bagande

(Mat 19.1-12)

¹ Isa giri non nan daga katta Yahuuda, a waxu Yaradi fanjen ña. Soron kafume ya a kaaron ña, a joppi xaranjundini xoyi a ga demo moxo be. ² Farisigankon* yogonu daga katta yi na wure baga, i da tirindi nan ti: “Kana sariyan dune ti ya Yugo di yaqen nan fate?” ³ Isa da i jaabi, a ti i dan: “Annabi Muusa da mani ko ña axa dan sariyan di?” ⁴ I da a jaabi, i ti i dan: “Annabi Muusa dune ya Yugo yogo

nan yaxu bagandi kayitin safa nan sare i yaqen ɲa.”

⁵ Isa da i jaabi, a ti i dan: “Annabi Muusa da ken sariya safa axa dan do Yugon buturanxotaaxun ɲa yi. ⁶ Xa joppadin ɲa Alla ga ɲi Duna tagana a da Yugon do Yaxaren fana taga. ⁷ Ken ɲa ni Yugon ga i baaba do i ma togo nan daga kafi i yaqen ɲa; ⁸ I soro filli ɲaana fata baane ya yi, i ntaaxa ɲaana fatu filli ya xadi. ⁹ Ken ɲa ni Alla ga na soro filli be kafu, sere ma xawa i taxandini.”

¹⁰ I ga daga kan di biran be a xarallenmun saage a du tirindi ken fi ya. ¹¹ A ti i dan: “Be di i yaqen ga na fate, a do fo tana yaxi me yi ken ni jeeniyen ɲa yi. ¹² Gelli Yaxaren xa ya ga na bara i kiina di nan yaxi Yugu tana yi ken ni jeeniyen ɲa yi.”

Isa do lemunu

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Yogonu ɲi lemunun riitini katta Isa yi a nan duwan i danɲa ni, xa a xarallenmun sonqi i ya. ¹⁴ Isa ga da tun biran be ke be ga dangini, a butu, a ti i xarallenmun dan: “Xa da lemunun wara i nan ri kattin ɲa, xa maxa i kaba, boyinaxa Alla Tunkaaxun* na soron xanma xoyi lemunun moxon. ¹⁵ N ɲa tonɲun konɲo axa dan: Nan ti ku beenu ga ma duɲe Alla Tunkaaxun* ɲa xoyi leminen moxon, a kaman nta roono Alla Tunkaaxun* moxon ma su di.”

¹⁶ A di malindi i du ya ni kitten ro i baanun be su xanma, nan duwan i danɲa ni.

Yaxanban bannan

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹⁷ Isa ga bogu biran be nan killen raga dagana, Yugo yogo wuru katta yi nan tusi i xurungun xanma a kaane na a tirindi: “Xaranmoxo sire, n nan xawa mani ɲaana n nan bireyen kita, bireye be ga nta ɲemene?” ¹⁸ Isa da a tirindi: “Do mani fi ya an gi n xilli ti siroyen ɲa? Sere su sire fe Alla baane ya siren ni. ¹⁹ An ɲa sariyanun tun: ‘Maxa karindi, an do sere nan maxa kafi an do ke be ga ma yaxi me ya; maxa fayi; maxa seedanaaxu ti gaaren ɲa; maxa sere nanbara; an baaba do an ma dero.’”

²⁰ Yugo ke da a jaabi, a ti a dan: “Xaranmoxo n da ke fi su mara ya non gelli n tugunnen ɲa.” ²¹ Isa da i yaaxon sigindi a di, a xanuyen da raga, a ti a danɲa ni: “Fi baane yan konto an ɲa. Daga fo wo fo ga an maxa an na a gaaga, an nan ken gode kuni korinton ɲa, an na naaburen kita kanxotten di. Ken biren an na ri n jokki.”

²² Yugo ke ga da ken digaame mugu, a yeelson xosa yille a suno nan daga, boyinaxa naaburen gaben ɲa ɲi a maxa.

²³ Isa da i xarallenmun faayi i kaaron ɲa a ti dan: “A xoten ɲa ni bannan na ro Alla Tunkaaxun* noxon di!” ²⁴ A xarallenmun lasame ken digaame ya. Isa saage tini i dan xadi: “N lenmu, a xoten ɲa ni ku beenu saxunten ga naaburen ɲa i nan duɲe Alla nan kande xanma! ²⁵ ɲogomen nan bugu do mesellen nuxunboten ɲa ken ɲa joweni diinanta bannan nan duɲe Alla nan kande i xanma.”

²⁶ Xa xarallenmun lasamanten ɲa ti ken digaame yi fana, i da me tirindi: “Seren ra wa yi kisini yere kan moxo?” ²⁷ Isa da i yaaxen sigindi i xanma, a di i jaabi: “Sere ra

nta ñaana, xa a ma xoto Alla ken dan, boyinaxa Alla ra wa yi fo wo fo ñaana.”

²⁸ Peduru ti: “A faayi, oku da fo wo fo wara o dan nan daga doome.” ²⁹ Isa da i jaabi, a ti i danɗa ni: “N ɗa tonɗun konɗo axa dan, sere su nta di be ga da i kan toxu non, ma gida, maxa i gidanyaxare, maxa i ma, maxa i baaba, maxa i renmun, maxa i faranun, di nke fin ɗa, maxa xibaari lijen*.” ³⁰ Ku beenu ga nta kitta xa ta kame kun ɗa gaben ni ke waxati, do kaanun, do gidanun, maxa gidanyaxarun, do saraanon, do renmun, do faranun. A do xadi i na kaman jalagini ya, xa waxatin ya riini kiñe a na bireye kita bireye be ga nta ñemene. ³¹ Xa i gabe ya kaane i toqo falle ya, ku beenu ga falle i nan dangi kaane.”

Isa saage i kallen fin du konɗo

(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² I ga ñi killen di katta Yerusalaamu ya. Isa ware i kaane. A xarallenmun hanmi siri, soro yogonu ñi jokkini riini i falle i kanunten. Isa saage kun soro tanmi do fillo xilli kaaran ɗa, a joppe a konɗo i dan ke be ga riini ñaɗi i ya. ³³ A ti i da: Xa terinke. Xo ro ya telle Yerusalaamu i ga Seren Renmen* kinni sadaxakiñandaanon yinmankon*, do sariyanxaranmoxonun* ɗa noqun be. I daga a kallen sahandi na a kini soro ku beenu ga feti alihuudiya yi. ³⁴ Ikun xa na a ñaxantabo, i na laxanjin tufu a yi, i na a katu, i na a kari, bito sikki dangi falle a na giri kallen di.

Yaaxuba do Yoxanna ga da fi be yaaga

(Mat 20.20-28)

³⁵ Ken falle Yaaxuba do Yoxanna Jebedeu renmun, i daga katta Isa yi nan ti a dan: “Xaranmoxo, o lafi an yaagana fi baane ya, an na ña ɗo o dan.” ³⁶ Isa da i tirindi: “Axa lafi mani ya n na ña ɗa axa dan?” ³⁷ I ti a dan: “An ga na taaxu an Arijannan kan di, an no baanun be toxu taaxu an kitti teyen di, baanen an kitti noogen di.” ³⁸ Isa ti i dan: “Axa nta tun hari axa ga ke be yaagana. Axa ra wa yi minni ti n mini jiranxollen ɗa, ma axa ra wa yi wanɗiini tin n wanɗi moxon ɗa?” ³⁹ I da a jaabi: “O ra wa yi.” Isa ti i danɗa ni: “Tonɗun, axa nan xawa minni ti n mini jiranxollen ɗa, axa wanɗiini ya xoyi n gan xawa wanɗiini moxon be.” ⁴⁰ Xa, taaxu n kitti teyen di, baanen xa taaxu n kitti noogen di, a ma wajabi n dan na a kini, ke maranten na Alla ga da ku beenu sungandi ya danɗa ni.”

⁴¹ Kun soro tanmi ga da ken digaame mugu i xosa mone Yaaxuba do Yoxanna yi. ⁴² Isa da i xiri riini i kaaran ɗa, a ti i danɗa ni: “Xoyi axa ga tun ɗa, soron beenu tuyinten ga ni ti Yinmanka mañanton ɗa, senben ɗi i di soron xanma; I yinmankon kandeyen ɗi i xanma siri.” ⁴³ Xa axa naxan a ra nta ñaana, be ga na lafi ñaana xirisen ɗa a kaman ñaana komen ɗa yi. ⁴⁴ Be ga na lafi ñaana fanan ɗa axa di, a kaman ñaana axa komen ɗa yi. ⁴⁵ Seren Renmen* ma ri nan ti na a sorogo, xa a ri ya nan soron sorogo, ni yonkin kini nan sere gabe kisin di.”

^{10.38} Isa ya konɗo fiinu beenu ga riini kita, tanpiyen a di i kallen.

Isa da Baritimewu jaara

(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ I kiñe Jeriko. Isa do i xarallenmun ga ñi gilli tegendandi do sere gabe, finkinte yogo ñi ya non a toxon ga ni Baritimewu, Timewu renmen, a ga taaxunu killin kaaran ña nan sadaxa yaage. ⁴⁷ A ga da mugu biran be nan ti Isa Nasaaranke, a joppe xaarun ña nan ti: “Isa Dawuda renmen^m! Hinni n ña!” ⁴⁸ Soro gabu ya sonxono a yi nan ti a dan: “Kuuru.” Xa aken ña xaarun ña tan, nan ti: “Dawuda renmen! Hinni n ña!” ⁴⁹ Isa sigi, a ti i dan: “Xa daga a xiri.” I daga a xiri, i ti a dan: “Saako giri a yan xilli.” ⁵⁰ Finkinte ke di i rofon fitta, a bonte jowoodi nan daga katta Isa yi. ⁵¹ Isa da tirindi: “An lafi mani ya n na a ñaṇan dan?” Finkinte ke ti: “Xaranmoxo, n lafi nan wari ya.” ⁵² Isa ti a dan: “Daga an danqanaaxun da an jaara.” Ken waxati yinme Batimewu xosa wari; a da killen raga nan Isa jokki.

11

Isa ro Yerusalaamu

(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40)

¹ Biran be i ga tinto Yerusalaamu yi, do Betefeje, a do Betaniya, Oliwiye konkon kaaran ña, Isa da i xarallenmun soro filli xayi, ² a ti i danja ni: “Xa daga debe be ga axa kaane. Axa ga na roono biran be xana farinlenme yogo walla non a siitinten, sere ba da ga ma taaxu a xanma fina. Axa na wasa na riiti n danja ni. ³ Sere be ga na axa tirindi do mani fi ya xa ga ke ñaana kundu, axa nan ti a danja ni xaranmoxon ñan lafa yi, xa a na saagandini ya saasa kundu.”

⁴ I daga i da farinlenme ke wari sellan ña a siitinten ña gallaqen banjen ña. I ga ñi a wasana, ⁵ soro yogonu ñiinon ña i di tirindi: “Xana mani ñaana axa ga farinlenme ke wasana?” ⁶ I da i jaabi xoyi Isa ga da a koñi i dan moxo be; I da i toxu non i na a deni.

⁷ I da farinlenme ke deni Isa dan, i da i xufaanun ra a xanma Isa taaxu a yi. ⁸ Sere gabe xa da i xufaanun boyi do killen ña dagana, yogonu ya bettun kutu gunnen di ni saxundi ñiiñen di, ⁹ ku beenu ga ñi kaane a do ku beenu ga riini falle i ya xaarun ña yi: “Tiigeyen ña Alla dan! Ku beenu ga ri ti Alla toxon ña i nan xawa jakki ni ya. ¹⁰ Tiigeyen ña Tunkaaxu be ga riini dan, o baaba Dawuda Tunkaaxun. Tiigeyen ña Alla dan kanmun di!”

¹¹ Isa kiñe Yerusalaamu, a ro Allanbatikaxooren* noxon di, a da kaaron su faayi boyinaxa a ñan fane ya yi, a bogu a do i xarallenmun tanmi do fillo nan daga Betaniya yi.

Turu tiñe be ga ma remu

^m**10.47** I da Isa xiri ke moxo ya yi boyinaxa aken ni Dawuda bonsonjen ña yi. Ken da a koyi ya nan ti Alla ya da a sugan di.

(Mat 21.18-19)

¹² A yillakaran ŋa a ga gilli Betaniya, a da ñi dullen ŋa yi. ¹³ A da turu tiŋe yogo wari noqu laaten di derun ga yi. A daga a faayi ma i na renme wari a yi, xa a ga kiŋe a kaaran ŋa a ma fo wo fo wari a yi, derun baane boyinaxa a remu waxatin ma kiŋe. ¹⁴ Isa ti turu tiŋe ke dan: “Sere su ntaaxa an renmen yigana xadi.” A xarallenmun da ken digaame mugu.

Isa ya Allanbatikaxooren* noxon di

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48)

¹⁵ I ga kiŋe Yerusalaamu; A ro Allanbatikaxooren* noxon di, a joppe gaaganon do xobaanon xatana non ŋa. A da gode faraxanon tabalinun wara me di, do booru gaaganon korundamun. ¹⁶ A ma duŋe sere su nan fo wutu nan dangi do Allanbatikaxooren* noxon ŋa. ¹⁷ A da i xaranɗundi, na i tirindi: “Ma Alla ma ti ya i konpen feti gaage raxe yi, a ni bati raxen ŋa yi xabiilan su danɗa ni? Xa axakun da a ñan fayaanon muxuraxen ŋa yi.”

¹⁸ Sadaxakiñandaanon yinmankon* do sariyanxaranmoxonun*, ga da ken fi mugu, i da feere muuru i ga karini moxo be. Xa i nta saakun a yi, boyinaxa soron su ñi lasamene a xaranɗundi moxon ŋa.

¹⁹ Isa do i xarallenmun ga ñi gilli tegendandi biran be da ñi kiyen ŋa xenne.

Turu tiŋen xiisan

(Mat 21.20-22)

²⁰ Koota yogo soxoba fanan ŋa, i danginten i da turu tiŋe ke wari a kaawanten ma ñiimen ŋa. ²¹ Peduru sinme fi be ga dangi non, a ti Isa: “Xaranmoxo a faayi an ga da ken turu tiŋe be langa non a kaawa.”

²² Isa jaabindi, a ti i dan: “Xa saxu Alla yi, ²³ boyinaxa n ŋa tonɗun konɗo axa dan nan ti, sere su ga na ti ke konko gilli danɗa ni giri an nan yere fanɗen di, a ma sikka su kita i sondomen di, xa a saxa yi nan ti i ga da ke be kon a ñaana ya, a ñaana a kaman dan ken moxo ya yi. ²⁴ Ken ŋa ni n ga tini axa danɗa ni, axa ga na fo wo fo yaaga xa duwanɗen di axa saxunten nan ña a yi nan ti axa da kita, a ya axa maxa. ²⁵ Axa ga na ñi duwanɗa waxatin be, fo wo fo ga na ñi axa do yogo naxa, axa nan yanpa a maxa, axa baaba be ga kanmun di a na yanpa axa maxa, axa ga da fi buru beenu ñan. ²⁶ [Xa axa ga ma yanpa, axa baaba be ga kanmun di an nta yanpana axa maxa, axa ga da fi buru beenu dabari.]”

Yahaya wanɗinden

(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ I saage telle Yerusalaamu. Isa ga terene Allanbatikaxooren* di. Sadaxakiñandaanon yinmankon* do sariyanxaranmoxonun* do xirisun daga a kaaran ŋa, ²⁸ I da a tirindi: “Mani daliile nan maxa an ga ku fiinu ñaana? Kon da an

ñaamariyen kini an ɲa an nan ke ñan?”²⁹ Isa da i jaabi: “N ɲa axa tirindini fi baane ya. Axa ga ni n jaabi, na kon ɲa axa danɲa daliile be gi n maxa n ga ku fiinu ñaana.³⁰ Xa da kon de Yahaya ñi wanɗindini ti Alla ñaamariyen ɲa yi ba, ma seren ɲa ni?”³¹ I duurun joppe me kutana, i ti: “O ga na ti Alla ñaamariyen ɲa ni, a na ti do mani fi ya axa ga ma saxu Yahaya digaamen ɲa.”³² O nan ti sere ɲa ni ba?” Xa i kanunten ɲa ñi soron ɲa, boyinaxa soron su da wari nan ti tonɗun Yahaya ni Annabinyinme* ɲa yi.³³ Ken ɲa da ñan i ga ti Isa dan i ta tun. Isa da i jaabi, a ti i danɲa ni: “Hari nke yinme nta konɗo axa dan do daliile be yi n ga ku fiinu ñaana.”

12

Soxaana burun misaali*

(Mat 21.33-46; Luk 20.9-18)

¹ Ken biren a joppe digaamunu jama ke dan ti misaalin* ɲa, a da ke xiisa konji i dan: “Yugo yogo da sangallen fana nan (*uva*) wuuban lolin a noxon di, a da kunmen soxo a ga wuuba ke bollini noqun be, a da konpo gillen dabari tanga daanon danɲa ni, ken biren a da sangalle ke luwaasi tangadaano ku yi, nan daga debi tana yi.”² Biran be wuuba ke fate waxatin ga kiñe, a da i batula yogo xayɗi katta soxaano ku yi, an daga i xalli taqen wutu i maxa.³ Xa i da a raga na a katu na wara telle a kitti duuron.⁴ A saage yogo tana xayɗi ni ya; i da ken xa barama yinmen di, i da yaagundi.⁵ A saage yogo tana xa xayɗi ni ya; i da ken xa kari. A da sere gabe xayɗi katti i ya xadi; i da yogonu barama, i da yogonu kari.⁶ Xa a yinme ren xanunten ñi ya non. Lagaren ɲa, a da xayɗi katti i ya nan ti: ‘N saxunten ɲa yi nan ti i na aken derono ya.’⁷ Xa soxaano ku ti me danɲa ni: ‘Ke ya na a xeyene o na kari; xeyen nan ña o xallen ɲa.’⁸ I da a raga na a kari, i da a furen fitta sangallen falle.

⁹ Keeta sangalle ke gume riini mani ñan? A riini soxaano ku kari ya, nan sangalle ke wutu na kini yogo tananu ya.¹⁰ Tonɗun axa demu a xaranɲa Safandi Sennen* ga da a kon moxo be nan ti:

‘Konpo golli dabaraanon ga bara gide be di,
ken gide ya fasawunten ni diinanta gidun su ya.’”

¹¹ Tunkan da ke ya dabari o ga da wari nan lasame.

¹² Ken bire Yahuuda xirisun joppe feere muurunu nan Isa raga, i ya a tu xa mene nan ti, a da misaali ke ko ti i ya yi. Xa jaman kanuyen saabu da, i da Isa wara dagana i killen ɲa.

Sagallen

(Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)

¹³ Ken biren i da Farisiganko* yogonu do Erodi partin soro yogonu xayɗi ma i na digaame yogo raga a yi.¹⁴ I ga kiñe biran be i ti: “Xaranmoxo o da tun nan ti an na tonɗun kon ɲa, an nta tamaxiini sere su yi, an nta sere su yaaxen faayini, xa an na

tonɲun baane ya xaranɲundini Alla killen di. Xoyi o sariyan moxon, o nan xawa sagallen tugana Tunkanyuguxooren ɲa yi ba, maxa kan moxo ni? O na a kini a yi ba maxa xani?”

¹⁵ Xa Isa da i dukoyintaaxun tun, a da i tirindi: “Axa ni n muurunu mani ya ni n raga? Xa da gode misen riiti n na faayi.” ¹⁶ I da baane riiti a dan, a da i tirindi: “Ko yeeson do a toxon na a yi?” I ti a danɲa ni: “Tunkanyuguxooren ɲa ni.” ¹⁷ Isa ti i danɲa ni: “Ke be ga ni Tunkanyugon xallen ɲa xa da kini a yi, ke be ga ni Alla xallen ɲa xa da kini a yi.” I lasame ti Isa yi.

Kallen falle wundiyeɲ xibaare

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Saduukagankon giri koota di nan ti, giri kallen di nta axa a di, i daga katta Isa yi na a tirindi, i ti a danɲa ni: ¹⁹ “Xaranmoxo, Annabi Muusa da sariya yogo toxu o maxa a safanten ga ni, nan ti Yugo be ga na faati ni i yaqen toxu a ma sare a danɲa ni, a xoxonen nan siri yaxare ke saagandini ma i na renmen kita i gida be ga faati dan. ²⁰ Xoxono ñeeri yaɲ ñi a maxa, fanan da yaxi ken faati, i ma renme kita. ²¹ Fillandi xa da yaxi, a faati i ma renme kita, sikkandi xa da yaxi a faati i ma renme kita. ²² I daga kundun ɲa yi xa ma ñeerundin ɲa. I baananbe su ma renme kita, ken biren yaxaren xa ri faati. ²³ Xoxono ku su ga na giri wundiyeɲ kootan ɲa, yaxare ke ñaana ko baane xallen ɲa i di? Boyinaxa xoxono ku soro ñeeri su da a yaxi ya.”

²⁴ Isa da i jaabi, a ti dan: “Axa sankuntaxooren ɲa ni. Axa ya tun ɲa do ke be fin ga ni? Axa nta Safandi Sennen* tun hari Alla Tunkaaxun. ²⁵ I ga na giri kallen di biran be, i ñaana xoyi Maleyikannun moxon ɲa yi kanmun di i ntaxa yaxini me yi xadi. ²⁶ Faatanon fin ga giri, axa ma Annabi Muusa kitaaben xaran noqun be a do Alla ga digaamu yitti nooronte ke kaaran ɲa, a ti Annabi Muusa dan: ‘Nke ya ni Annabi Ibrahiima Kaman ɲa, do Annabi Isiyaaxa Kaman ɲa a do Annabi Yaaxuba Kaman?’ ²⁷ Aken feti faatanon Alla yi, xa a ni biranton ɲa Alla yi. Xa, axa da du ra wan di burun.”

Sariyan su fo xoore

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Sariyanxaranmoxo yogo ga da ken digaame mugu. A da a tun nan ti Isa da i jaabi a serin ɲa, ken bere a da a tirindi: “Kandini Sariyan su fo xooren ɲa?” ²⁹ Isa da a jaabi: “A su fo xoore ni ke ya yi: ‘Isirayilankon* xa terinke! Kamanen o Alla, a baane ya ni Tunkan ɲa. ³⁰ Alla xanu ti an sondomen su yi, do an yonkin su, do an tuwaaxun su, a do an senben su ya.’ ³¹ Fillandi ni ke ya yi: ‘An kappalleman xanu xoyi an du yinme.’ Sariyan su nta xooronta ku yi.”

³² Sariyanxaranmoxon ti a danɲa ni: “Xaranmoxo, an digaamen siro! An da tonɲun ɲa kon nan ti. Alla ni baane ya yi, aken falle fo tana nta di. ³³ Na a xanu ti o sondomen su yi, do o faxaamiyeɲ su yi, do o senben su yi, a do nan kappalleman xa xanu xoyi an du yinme. A ya nan fasu diinanta o ga daabanu be karini na i ñan

sadaxan ɲa.”

³⁴ Isa da a tun nan ti a jaabindi ti gotooyen ɲa, a ti a danɲa ni: “An ma laato Alla Tunkaaxun* ɲa.”

Digaame ke falle sere su ma saako a du tirindini xadi.

Alimasiixu* Dawuuda renme

(*Mat 22.41-46; Luk 20.41-44*)

³⁵ Isa ga ɲi i xaranɲundini Allanbatikaxooren* noxon di, a da i tirindi: “Do mani fi ya sariyanxaranmoxonun* ga tini Alimasiixu* ni Dawuda renmen ɲa yi? ³⁶ Alla Fanka Sennen* da ɲan Dawuda yinme digaamu nan ti:

‘Kamanen ti n kaman dan:

<Taaxu n teyen di xa ma n na an xonnon ɲan xoyi basan, an nan tan tuuman di i xanma.>’

³⁷ Dawuda yinme ga na ti a danɲa ni n kaman, ken ra wa yi ɲaana a renmen ɲa kanmoxoⁿ?”

Sere gabe yan ɲi non i ga a terinkana i ɲaxalintaxooren.

Gongonden katta sariyanxanmoxonun ɲa

(*Mat 23.1-36; Luk 11.37-54; 20.45-47*)

³⁸ A ga ɲi i xaranɲundini a ti danɲa ni: “Xa da axa haqilen toxu sariyanxaranmoxonun* di; a na a mulla; i do yiran xoorun nan ɲi ni yaalan ɲa, i na lafi soron ni i derontan kuuɲi tegendandi. ³⁹ Allanbatikaxooren noxon di i taaxunu kaane ya yi, a do patin noqu i taaxunu noqun su fo fasanɲunten ɲa yi. ⁴⁰ Yaxaru ku beenu kiinanu ga faati i na i konpon wutu i maxa do i jogaanun. I na du ɲan xoyi i ya duwan gillen ɲaana do sagonintaaxun ɲa, i na yanganqatan fo xoten ɲa kitta.”

Yaxare be kiina ga faati sadaxa

(*Luk 21.1-4*)

⁴¹ Koota di Isa ga ɲi taaxunu Allanbatikaxooren* noxon di, sadaxan konpen kaaran ɲa, a ya faayini ma soron ɲa goden roono ka ke di. Bannaanun ɲi gabe ya roono a di. ⁴² Xa yaxare yogo ri ya non a kiina ga faati, a da taxandu filli riiti i ga jaare godi baane yi. ⁴³ Isa da i xarallenmun xiri nan ti danɲa ni: N ɲa tonɲun kunɲo axa dan nan ti, ke misikiine yaxare be kiina ga faati a yan da gabe ro konpe ke di nan xoto soron su yi, ⁴⁴ Boyinaxa soron su ɲi kутten ɲa roono a di i ga ke be toxu, xa aken di i fontandaaxu su ke be nen ga ɲi a maxa a da ken ɲa ra di, a gan xawa ke be yigana.

13

ⁿ**12.37** Isa ti ke ni ya na koyi nan ti i ke xooto Dawuuda xabilan ɲa i ke yime ni Dawuuda yinmanken ɲa yi.

Isa ti i riini Allanbatikaxooren* xenun di ya

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Biran be Isa ga ñi bakka Allanbatikaxooren* di, a xarallenma yogo ti a danja ni: “Xaranmoxo a faayi de ku gidi dinkanu a do ku konpo faranfaru!” ² Isa da a jaabi a ti a danja ni: “Axa da ku konpo dinkanu wari? Hari gidi baane ta toqo gide xanma a ga nta xenne.”

Muñiyen do jalagin

(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ A ga taaxu Oliwiye konkon xanma biran be Allanbatikaxooren* kaane, Peduru do Yaaxuba do Yoxanna a do Andere daga katta a yi, i da a tirindi kaaran ja. ⁴ I ti a danja ni: “A ko ŋo dan kan bire ni ku fiinu ga ñaana. Kan taagumanse na a koyini nan ti ku fiinu su ñan waxatin kiñe?”

⁵ Isa ti i danja ni: “Xa da axa haqilen toxu sere su nan maxa axa neene. ⁶ Sere gabe ya riini ti n toxon ja nan ti, i ni Alimasixu* ya yi. I ya sere gabe neneene. ⁷ Axa ga na gajanŋen manqanŋen mugu, a do gajanŋen xibaaren noqu laaten di xa maxa kanu, boyinaxa ku fiinu nan xawa ñaana ya, xa ke feti duna ñemeyen fina. ⁸ Xabiila nan xawa gilli katta xabiila tana yi, Tunkanyugon katta Tunkanyugon ja, ñiiñen na singiri noqu gabe di, dullen na ri, ku fiinu na ñan xoyi saareyen mamandi fanan moxon.

⁹ Xa, axa yinmenu na axa haqilen toxu. Axa kiniini kiitikutaanon ja ya di n fin ja; i na axa katu ti jaanen ja kiitikonpen di; a do xadi i na axa deni guberneerin dan a do Tunkanyugon, ma axa na n fin konji i dan. ¹⁰ Saado ken ja, a jaare ya xibaare liŋen* nan konji xabiilan su dan. ¹¹ I ga na xa raga biran be na axa kini i ya, xa maxa jowo hanmini axa ga ke be konjo. Ken bire axa ga da ke be ra axa haqilen di xa na ri a kon, boyinaxa axakun nta digaamunu Alla Fanka Sennen* ja digaamunu. ¹² Faabanbaanun ja me kinni murundaanon ja nan ti i ni i kari; Faaben ŋi i renmen kinni i ya. Renmun na giri katta i faabanu ya na ñan xa i ni i kari. ¹³ Axa tun bakka soron su yi di n fin ja, xa be ga na saxu i danqanaaxun ja xa ma lagaren ja a kaman kisini ya.”

Muñiyen fo xooren

(Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ Bire be axa ga na ‘fi ñexunta maxakanunten wari noqu yi’, a ga nta xawa ñiini noqu be yi, (Xaranjaanan na yere faamu de), ken bire ga na sere be ñi Yahuuda maran ja, an nan wuru dagana konkon ja. ¹⁵ A ga na sere be ñi konpen xanma, an nan maxa yanqa na ro a noxon di ti an ja fo wutu. ¹⁶ A ga na sere be ñi teenun di, an nan maxa yille nan ti an ja an doroki xooren wuttu. ¹⁷ Koni bone da nuxunton do sugundindaanon ja xooro ken koota yi! ¹⁸ Xa duwan ke fi na maxa ñan xaaxon di, ¹⁹ Boyinaxa ken koota yi bitteyen fo xooren ja ñiini a di, a me ba da ga ma ñan

gelli Alla ga da duna taga koota be a me n taaxa ñaana xadi. ²⁰ Kamanen gan ntaaxa kun kootanu bitteye ke taxandi non, xa ri a fo taganta baane ra nta yi birene non, xa a di i jaman xanuyen faayi, a da kun kootanu taxandi.

²¹ Ken ña ni seren ga na ti axa dan: 'Alimasiixu* faayi ken di,' maxa 'A faayi dooke,' xa maxa saxayi. ²² Boyinaxa sagoninton ña gilli nan ti i ya ni Alimasiixu* ya, maxa i ya ni Annabinyinmun* ña, i ga taagumansun ñaana ti kaawafiinun ña nan neenendi, xa i gan ra wa yi a ñaana non hari Alla ga da soron beenu sugandi i ñi neenene ya. ²³ Xa da axa haqilen toxu, n ña jowoono ke konjo axa dan saado a bulla ga ñaana.

Seren Renmen* ña riini

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ Ken koota tanpiyen dangi falle kiyen xosa ro biten di, xason ma xura; ²⁵ saanun ña gilli kanmun di nan yere; tunkaaxu be ga kanmun di a ya yonkene. ²⁶ Ken bire soron na Seren Renmen* wari riini minaaxen noxon di nan giri kanmun di, a do Tunkaaxun* fo xooren do nooron. ²⁷ Ken biren a na i Maleyikannun xayi ñiiñe ke junxun naxati di, nan ti i dan n ga da ku beenu sagara duna kaara baanen ña xa ma kaara baanen ña xa da i kafu me ya.

Turutiñen xibaaren

(Mat 24.32-35; Luk 21.29-33)

²⁸ Xa da turu tiñen xibaaren mugu, a bettun ga na joppe nirini axa na a tun nan ti xaaxon tinto. ²⁹ Ken moxo ya ni xadi, axa ga na a wari ku fiinu su ga ñaana, axa na a tun nan ti waxatin tinto fallagen ña. ³⁰ N ña tonjon konjo axa dan nan ti, saasa soron nta ñemene ku fiinu ga ma ñan. ³¹ Kanmun do ñiiñen ñemene ya, xa n digaamen nta ñemene.

Sere su nta kootan tun hari waxatin

(Mat 24.36-44; Luk 21.34-36)

³² Sere su nta a kootan tun maxa a waxatin, hari Maleyikannun beenu ga kanmun di i nta tun, n baaba baane ya na a tun.

³³ Xa da axa haqilen toxu a di, axa na a tanga, boyinaxa axa nta waxati ke kiñe bire tun. ³⁴ A na xoyi yugo be ga daga terekillen ña na i kan toxu i komon maxa, nan baane su gollen kini a yi, a da tangandaana ñaamari a na i tanga. ³⁵ Axa xa na a tanga boyinaxa axa nta tun kaagumen ga riini waxatin be, ma lellen ña ni ba, ma wurondi ña ni ba, ma senlinsefon n ña ni ba, maxa yillankaran ña. ³⁶ A ga na juwuntan ri a nan maxa ñi axa ya xenqene. ³⁷ N ga da fi be kon axa do soron su dan nan ti: 'Axa na a tanga.'"

Sadaxakiñandaanan* feere

(Mat 26.3-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

¹ Bito filli yan toxi saado paskuwan* sallen ɲa, salle be ponɲen ga yigene ferementi ga nta yi. Sadaxakiñandaanon yinmankon* do sariyanxaranmoxonun* i ya feere muurunu nan Isa muxuntan raga jama ke naxa nan daga a kari. ² I ti: “A nta xawa ñaana patin waxatin ɲa, jaman nan maxa ri direyen girindi.”

I da angirin ro Isa yi katta baadendiran ɲa

(Mat 26.6-13; Jon 12.1-8)

³ Da ñi Isa Betaniya yi non ɲa, Simoona kan di, Simoona be fiiten ga ñi a yi, a ga taaxunu tabalin ɲa yaxare yogo do jaarun ro, jaaru ke dabarinten ni ti gidi neyen ɲa yi a toxon ga ni alabastru, angirin ɲa n ñi a noxon di angiri jonko xote, a dabarinten ni ti yitte yogo ya yi a toxon ga ni nardu. A da jaaru ke kara nan angiri ke joxu Isa yinmen ɲa. ⁴ Yogonu ñi non ɲa i butu i da me tirindi: “Do mani fi ya a ga da angirin bonondi?” ⁵ I sonxo yaxare ke ya siri nan ti: “Ke ra wa yi gaagene ke be gan fuɲu hari kamo sikki godi xulle^o yi na kini misikiinun ɲa.” ⁶ Xa, Isa ti i danɲa ni: “Xa da toxu non. Axa na tanpindini mani ya? A da fi siren ɲa ñaɲi nke danɲa ni. ⁷ Fuqaarun ɲa axa di waxati su yi, axa ga na lafi axa ra wa yi i deemana, xa waxati su feti axa ga nke kitta. ⁸ Aken ga ra wa yi ke be dan a da ken ñan, a joɲa angirin roono n faten ɲa tin n baaden ɲa. ⁹ N ɲa tonɲun konɲo axa dan nan ti, ke yaxare ga da ke be ñan a xibaari liɲen ɲa konji ni do duna kaaron su yi. A ga na konji raxe su i na sinme da yi.”

Yudasi da Isa janba

(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Xarallenmu ku tanmi do fillo i du baananbe ya ni Yudasi ke yi, a daga sadaxakiñandaanon yinmankon banɲe nan Isa kini i ya. ¹¹ I ga da a mugu biran be a ga da ke be kon, i ñaxali, i ti i na goden kinni a yi ya. Yudasi joppe waxatin muurunu nan Isa kini i ya.

Isa ñaaxama lagaren a do i xarallenmun

(Mat 26.17-30; Luk 22.7-23; Yoh 13.21-30)

¹² Patin koota fanan ponɲe ga yigene ferementi ga nta yi, a da ñi Yahuudiyanun da jaxalenmen kari paskuwan* sallen dan, Isa xarallenmun da a tirindi: “An na a mulla o nan daga paskuwan* sallen yiganden soro minna nan yige?” ¹³ A da i xarallenmun soro filli xayɲi, a ti i danɲa ni: “Xa daga tegendandi; Yugo yogo ñondi lallen ɲa xa da a genme ya, axa na a jokki. ¹⁴ A ga na ro ka be di, axa nan ti kaagumen ke dan: ‘Xaranmoxon ɲa n da o xayɲi o nan an tirindi, i na paskuwan*

^o**14.5** Ken waxati ya godi xuli baane ya ni kiyen golle tugaadin ɲa.

sallen ñaaxamen yigana kan konpe di i do xarallenmun.’ ¹⁵ A na konpe yogo koyini axa ya senkanson fanan kanmun di a su dabarinta ñemanten, axa nan ñaaxamen dabari non ña.” ¹⁶ A xarallenmun ku bogu nan daga tegendandi, i daga a ñi Isa ga da a konji i dan moxo be, a su na kundun ña yi, i da paskuwan* sallen ñaaxamen dabari non ña.

¹⁷ Lellen mulaanen ña Isa do i xarallenmun ku tanmi do fillo kiñe. ¹⁸ I ga taaxu tabalin ña biran be nan yige Isa ti i danña ni: “N ña tonɗun konɗo axa dan, n da axa sere baane ya yigene doome a ni n janbana ya.” ¹⁹ I su lasame, baane su joppe a tirindini: “Yinmanken nke ya ni ba?” ²⁰ Isa da i jaabi, a ti i danña ni: “Axa soro tanmi do fillo yogo baane ya di n na ponɗe yigana tanpun di. ²¹ Tonɗun Seren Renmen* faatina, xoyi Safandi Sennen* ga da a kon moxo be, xa yugo be ga Seren Renmen* janbana a xinnanteni! Hari i gan ntaxa a kaman saara non ken ña nan fasu.”

²² Biran be i ga ñi yigene Isa da ponɗen wutu a ti Alla na nawaari, a da kutu na kini i ya, a ti dan: “Ke ni n faten ña yi, xa da wutu axa na a yiga.” ²³ Ken bere a da jiranxollen wutu, a saage tini Alla na nawaari, a da kini i ya, i su da a mini. ²⁴ A ti i dan: “Ke ni n foren ña yi, n lahidon foren a ga joxi sere gabe danña ni.” ²⁵ N ña tonɗun konɗo axa dan, ntaaxa (*uwa*) wuuban dolon minni xadi xa ma koota be n ga dolo kurunban minni Alla Tunkaaxun noxon di.”

²⁶ I ya suugunu nan Alla tiiga, i ga ñeme suugunu bire be, i bogu nan daga Oliwiye konkon xanma.

Peduru kuteyen xibaare

(*Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Yoh 13.36-38*)

²⁷ Isa ti i danña ni: “Axa su ni ntenkundini ya, boyinaxa a safanten ña ni nan ti, Alla ti jaxanagaanaan kalla jaxon su na sanqi. ²⁸ Xa n ga na giri kallen di biren be xa ni n ñiini ya axa kaane Galileya.” ²⁹ Peduru da a jaabi, a ti a danña ni: “Hari a su ga na an tenkundi xa nke nta an tenkundini.” ³⁰ Isa ti a danña ni: “N ña tonɗun konɗo an dan: Ke wuro di kundu saado selinganman ga sefene ta fillo, an ña konɗo ta sikko nan ti an ti n tun.” ³¹ Peduru da a jaabi, jaabindi xote: “A jaare ya n do nan kara doome, xa moxo su nta n gan ra wa yi balla an di!” Baanu ku su xa da a kon kundun.

Isa duwan Getesemaani

(*Mat 26.36-46; Luk 22.39-46; Yoh 18.1*)

³² I ga kiñe dingira yogo yi a toxon ga ni Getesemaani, Isa ti i xarallenmun danña ni: “Xa taaxu yere axa ni n dugu, n faayi telle Alla yaaga.” ³³ A do Peduru do Yaaxuba do Yoxanna daga. A joppe hinne maxakanunten kitta. ³⁴ A ti i danña ni: “N sondomen sunonten ña ni siri, n fa ga joppe kalla. Xa toxi yere, axa nan yere tanga.” ³⁵ A daga kaane fonne a xenu ñiiñen di nan bifi, a yi baaba yaagana ma i na kisi ken waxati maxakanunte yi. ³⁶ A ti: “N baaba an ra wa yi a su dan, kallen

jiranxollen laatondin ɲa. Xa nke ga lafi a yi moxo be fe, n ga lafi a yi moxo be ya ni.”

³⁷ Ken biren a saage, a da a ɲi i xarallenmun ɲa xenqene, a da Peduru do Simoona tirindi nan ti: “Axa ya xenqene? Axa ra nta yi tangandini hari waxati baane xa yi?” ³⁸ Xa da axa haqilen toxu, xa nan Alla yaaga. Axa nan maxa yere janbayen di. Tonɲun an liɲi axa dan na Alla sagon ɲan, xa, axa faten roxen.”

³⁹ A saage dagana Alla yaaga xadi; a yille digan baane ke ya konɲo. ⁴⁰ A saage katta i xarallenmun ɲa xadi a daga ɲi i ya xenqene, boyinaxa i ra nta yi i yaaxon wuɲini xenqon maxa. I ma a tun i ga ke be konɲo a dan.

⁴¹ A saage ta sikkandin ɲa, a ti i danɲa ni: “Axa ya xenqene fana, axa ya tuumandini! A wase! Waxatin kiɲe Seren Renmen* ga kinini sere burun ɲa. ⁴² Xa giri xoron daga. Boyinaxa sere be ga n janbana, a faayi riini.”

Isa rageye

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Yoh 18.2-12)

⁴³ A ga ɲi digaamunu waxatin be, Yudas kiɲe, ken ga ni a xarallenmu ku soro tanmi do fillo yogo baane ya, a do sere gabe yan ri kinpanun do gumaanon ga i maxa. Sadaxakiɲandaanon yinmankon* do sariyanxaranmoxonun* do xirisun ɲa n da i xayɪ. ⁴⁴ Janbandaanan da taagumanse yogo koyi i ya, a ti i dan: “Axa ga na a wari n ga be derontan kuuɲini^p, axa na a tun nan ti a ya ni, axa na a raga sirin na a deni.”

⁴⁵ A kiɲe, a daga katta Isa yi nan ti a dan: “Xaranmoxo!” A da kuuɲi. ⁴⁶ Kun yugo da a raga na a malindi i du ya siri. ⁴⁷ Yugo ku baananbe da i kinpan boosi nan Sadaxakiɲandaanon yinmanken* batulan toron kutu. ⁴⁸ Isa ti i danɲa ni: “Axa do kinpanun do gumaanon ɲa n ri katti n ɲa, ni raga xoyi fayaana. ⁴⁹ N da axa ya doome koota su Allanbatikaxooren* noxon di, N ɲa xaranɲundini axa mi n raga. Boyinaxa ke fi ɲan ɲa xoyi Alla Kitaaben ga da a kon moxo be.”

⁵⁰ Ken waxati ya a xarallenmun su xosa wuru na a toxo non ɲa. ⁵¹ Maxanbaane yogo yan xufi ti xufan ɲa, a ya Isa jokkini. Yogonu xa lafi maxanbaane ke ragana, ⁵² xa a xosa xufa ke yerendi a duuron wuru.

Isa kiitiye

(Mat 26.57-68; Luk 22.63-71; Yoh 18.13-24)

⁵³ Ken bere i da Isa deni Sadaxakiɲandaanon yinmanka xooren* banɲe. I da Sadaxakiɲandaanon yinmankon su kafu me ya, a do xirisun, do sariyanxaranmoxonun*. ⁵⁴ Peduru ya Isa jokkini noqu laaten di, xa ma Sadaxakiɲandaanon yinmanken konpen junba wure laxalenmen ɲa. A do tangandaanon ɲa taaxunu nan taxamu yinbe kaaran ɲa. ⁵⁵ Sadaxakiɲandaanon yinmankon* do kiitindaanon su da feere muuru ma i na a ni nan Isa kari, xa i ma a

^p**14.44** Ken waxati derontan kuuɲinde ni ya nan me raga nan me sunbu xumen di.

kita.⁵⁶ Boyinaxa sere gabe da gaarantanseedan muuru katta Isa yi, xa i digaamun ma telenjo, ⁵⁷yogonu giri nan gaaren siiti a yi, nan ti:^q ⁵⁸“O da mugu a ti i na Allanbatikaxooren* karana ya, seren kitten ga da ke be taga; bito sikki noxon di, i na fo tana sigindi seren kitten ga ma ke be taga.” ⁵⁹Xa, hari ken i digaamun ma telenjo.

⁶⁰Sadaxakiñandaanon yinmanken* giri nan sigi kiitindi konpen noxon di, a da Isa tirindi: “I ga da ke be su ko ña an fin di, fo wo fo nta n maxa an ga i jaabini?” ⁶¹Xa Isa ya kuurunu a ma fo wo fo kon. Sadaxakiñandaanon yinmanken* saage a du tirindini: “Anken ni Alimasiixu* ya yi Alla Renmen*, an gan xawa jakkini?”

⁶²Isa ti a danja ni: “Tonjun nke ni a ya yi. Axa na Seren Renmen* walla ya a taaxunu Alla Kallanken* teyen di, a ya riini minaaxen noxon di kanmun di.”

⁶³Sadaxakiñandaanon yinmanken* di i doroken booxu, a ti: “A ma jaare o ga seeda muuru xadi! ⁶⁴Axa da a mugu a ga neqe Alla yi! Axa da mani wari?” I su ti tonjun nta a maxa, a nan xawa kalla ya.

⁶⁵Yogonu joppe laxanjin tuppu a yi, i da a yaaxon siiti na a xondu nan ti a dan: “Boyinaxa an ni Annabinyinmen* ña yi a kon de be ga ni!” Tangandaanon xa da a toron kara.

Peduru bara Isa di

(Mat 26.69-75; Luk 22.54-62; Yoh 18.15-18,25-27)

⁶⁶Peduru ga ñi junban wure laxanlenmen ña, yaxanne yogo ñi sadaxakiñandaanon yinmanken* banje a danginten, ⁶⁷a da Peduru wari a ya taxamunu, a da a faayi sirin, a ti a danja ni: “Anken xa do Isa Nasaaranken ñi ya doome.” ⁶⁸Xa Peduru bara, a ti a dan: “N nta a tun, n ma hari a faxaamu an ga ke be konjo, a bugu sellan ña selinganman sefe.” ⁶⁹Yaxanne ke da a wari xadi, a saage tini ku beenu ga ñi i kaaran ña danja ni ti: “Ke xa ni i yogo ya yi.” ⁷⁰Xa a saage balla xadi. Wucce dangi falle, ku beenu ga ñi non, i saage tini xadi Peduru: “Tonjun ña ni an ni i yogo ya yi, boyinaxa an ni Galilenken ña yi.” ⁷¹A joppe kunana ti digan xoorun ña, a ti: “Nta ken yugo tun axa ga ke be fin konjo.” ⁷²Ken noxon di selinganman sefe ta fillandin ña. Peduru sinme Isa ga da digaame be kon nan ti: “Saado selinganman ga sefene ta fillo an na konjo ya ta sikko nan ti an tin n tun.” Ken waxati a mani; a joppe wuunu.

15

Pilaati ya Isa kiitindini

(Mat 27.1-2,11-14; Luk 23.1-5; Yoh 18.28-38)

¹Soxoba fanan ña, sadaxakiñandaanon yinmankon do sariyanxanmoxonun do

^q**14.57** Sadaxakiñandaanon da feere muru moxon su di nan Isa toña na kita i ga a ragana moxon be.

kiitindaanon su da me kafu me ya, nan gemu fi baane di i gan xawa ke be ñaana. I da Isa siiti ti joloxon ña, i da deni Pilaati dan. ² Pilaati da a tirindi: “Anken ni Yahuudiyannun tunkanyugon ña yi ba?” Isa da a jaabi nan ti: “Xoyi an ga da a kon moxo be.”

³ Sadaxakiñandaanon yinmankon* ñi a toñaana ti fi gabe ya. ⁴ Pilaati saage a du tirindini: “An ti i jaabini fo wo fo yi? A faayi de i ga ke fi gabe be konjo an fin di!”

⁵ Xa Isa ma i jaabi hari baane ya xadi. Pilaati lasame.

I da Isa kallen sahandi

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Yoh 18.39—19.16)

⁶ Ken ni i denmunta fin ña yi, pesexan salle su jaman na Pilaati yaaga a nan kasalamoxo baane wara. ⁷ Yugo yogo ñi kason ña a toxon ga ni Barabaasi, a do i kappallemu yogonu ga giri katta mansa ya nan seren kari. ⁸ Jaman gaben da me kafu me ya nan daga katta Pilaati ya na a yaaga, a na ñanji i dan xoyi a ga demu moxo be. ⁹ Pilaati da i tirindi: “Axa lafi n nan Yahuudiyannun Tunkanyugon ña wara axa dan ba?” ¹⁰ A da a tun nan ti: Sadaxakiñandaanon yinmankon* da Isa kini ti haasidaaxun ña yi.

¹¹ Sadaxakiñandaanon yinmankon* ña jama ke suxusuxunu nan ti: I nan yaagandi a nan Barabaasi wara, diinanta a nan Isa wara. ¹² Pilaati saage i tirindini: “Axa ga ke be xilli Yahuudiyannun Tunkanyugon ña, axa lafi n nan mani ña ña yi?” ¹³ I xaarun nan ti: “A penpen!” ¹⁴ Pilaati saage i tirindini: “A da mani fi bure ñan?” I saage xaarun ña xadi: “A penpen!” ¹⁵ Pilaati lafi jama ke nan ñaxali i danja ni, a da Barabaasi wara, a da Isa kini i ya, i na a katu na a penpen penpendiyitten ña.

Militerinun da Isa ñaxantabo

(Mat 27.27-31; Yoh 19.2-3)

¹⁶ Ken biren militerinu ku da Isa deni guberneerinun me wari konpen noxon di, i da militerinun kuttun su xiri. ¹⁷ I da parandi ti yiran dunbun ña, nan Tunkan kufunen dabari ti saasen ña na a ro a yinmen ña xoyi Tunkanyugo. ¹⁸ Yahuudiyannun Tunkanyugon gañe, i joppe a kuuñini! ¹⁹ I da katu ti xorin guman ña i yinmen di, i da laxanjin tufu a yi, i tusi i xurungun xanma a kaane xoyi i ga a batta ya. ²⁰ I ga ñeme a ñaxantaboono biran be i da yiran dunbu ku bugu a yi, na a yiraamun saaga a yi, nan daga a penpen.

Isa Penpeye

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Yoh 19.17-27)

²¹ I ga ñi telle i do yugo yogo gemu a ga gilli gunnen di a toxon ga ni Simoona, Sireniyanken ña ni, Alesandera do Rufu baaba, i da ñondi penpendi yitte ke ya forisen nan ti a na deni. ²² I da Isa deni dingira be toxon ga ni Golugota, a wure ga ni yinkonkolan ña. ²³ I da dolo jaxasinten kini a yi, do safare yogo a toxon ga ni mira, xa a ma duje a wuttu. ²⁴ Ken biren i da a penpen; i da a yiraamun taxandi me

naxan; i da yaaxa siitiyen ñan na a faayi yinme su ga genme ke be yi na a deni.

²⁵ Mexen kabun soxoban ña ni i ga da a penpen. ²⁶ I ga da a tooña ti ku beenu yi, i di i safa a yinma, nan ti: “Ke yugo ni Yahuudiyanun tunkanyugon ña yi.” ²⁷ I da a do xalabanto filli penpen doome, baanen a teyendi, baanen a noogendi. ²⁸ [Ken moxo di, a ñan xoyi Safandi Sennen* ga da a kon moxo be: “I da a yiriga golli buru ñanjaanon jaman di.]”

²⁹ Ku beenu ga dangini i ya i yinmun yonkono, i ya kana, i ya tini: “Yoo de! Anken ña n ti an ña Alla konpe karana, bito sikki noxon di an na fo tana sigindi. ³⁰ An du kisi an nan yanqa penpendi yitten ña!”

³¹ Sadaxakiñandaanon yinmankon* do sariyanxaranmoxonun* xa ñi a ñaxantaboono kundun ña yi, i ya tini me dan: “A da yogonu kisi, xa a ra nta yi i du kisini! ³² Boyinaxa aken ni Alimasiixu* ya yi Isirayilankon* Tunkanyugon, an yanqa penpendi yitte ke ya o na a wari nan saxayi!” I ga da a do ku beenu penpen doome i xa ya roxoono.

Isa kallen

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Yoh 19.28-30)

³³ Gelli mexen tanmun do fillon ña jamaanen su ga bita ma mexen sikkon ña. ³⁴ Mexen sikkon biren ña Isa digaamu kanmun di, nan ti: “*Eloyi Eloyi Lama Sabakatani?*” Ken ga ni: “N ña Alla, n ña Alla do mani fi ya an gadin n fitta?” ³⁵ I yogonu be ga ñi non i ga da a mugu, i ti: “A faayi, a ya Annabi Eliyasi xilli!” ³⁶ I yogo baane wuru nan matalan ro fomalaci jin noxon di ma a ga xawo xalatti, a da a siiti xooren ña na a deni xa Isa raqen ña, a ti a dan: “Sigi o na a faayi ma Eliyasi ya riini a bugu a yi!” ³⁷ Isa da xaarun xoore ñan a faati.

³⁸ Allanbatikaxooren* yiraamen booxi kettu filli ya, kanmun di katta wureedun ña.

³⁹ Tangandaanon yinmanken ña penpendi yitten kaane a da wari Isa xaarun, a faati; a ti: “Tonñun ke yugo ni Alla Renmen* ña yi!” ⁴⁰ Yaxarun yogunu ñi ya non, i ya faayini noqu laatendi, xoyi Mariyaamu Madalena, Salome do Mariyaamu, Yaaxuballenme do Yussufu ma. ⁴¹ Isa ga ñi Galileya ku yaxaru ñi a tuusini ya non, i na a deema gollun ña, a ga ñi katta Yerusalaamu yi yaxaru yogonu xa ya non i gabe da tuusi.

Isa baade

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Yoh 19.38-42)

⁴² Kiyen ga ñi xenne biran be, i joppe i du gemundini katta tuumayen kootan ña, ⁴³ Yuusufu ri nan giri Arimateya, yugu deronte ya ni kiitindi raxen ña, a do xadi a ya Alla ñaamariyen dukku, a da i butten xoto nan daga katta Pilaati ya, na a yaaga Isa furen ña. ⁴⁴ Pilaati ga da mugu ti Isa kara a lasame, a da tangandaanon yinmanken xiri na a tirindi: A dalla a ga kara ba? ⁴⁵ Tangandaanon yinmanken ga da fiiduxullen ko ña a dan biran be, a da killen wara Yuusufu dan a nan daga fure ke wutu.

⁴⁶ Yuusufu daga kasanken xobo, a da fure ke yanqandi penpendi yitten ña na a

kasanke, a da a ro kunmen di konkon wure, a da giden birinbiri na ro a raqen ɗa.
⁴⁷ Mariyaamu Madalena do Mariyaamu Yuusufu ma, i da wari i ga da a baade noqun be.

16

Isa wundiyen kallen di

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Yoh 20.1-10)

¹ Tuumakootan* dangi falle, Mariyaamu Madalena do Salome do Mariyaamu Yaaxuba ma, i daga angirin xobo na a suusa Isa faten ɗa. ² Koyen koota fanan ɗa, i giri fane nan daga xaburandi da ɗi Kiyen joppe bakka. ³ I joppe me tirindini Killen di: “Ko na kiden birinbirin ɗa bakka kunmen raqen ɗa?” ⁴ Xa i ga da i yinmun girindi, i da a tun nan ti: Ken gidi dinkan be ga ɗi kunme ke raqen ɗa i da a bugu a yi. ⁵ I ro kunme ke noxon di, i da maxanbaane yogo wari taaxunu teyen bannɗen ɗa; doriki xullen ɗa yi a gillen. I dire.

⁶ Xa maxanbaane ke ti i danɗa ni: “Xa maxa kanu, axa faayi Isa ya muurunu Nasarenken i ga da ke be penpen yitten ɗa. A giri, a nta yere, i da ro ke noqu ya yi non. ⁷ Xa daga a kon a xarallenmun do Peduru dan nan ti: A ti i ke ware kaane katta Galileya yi, axa ni i ɗi ni ya non ɗa, xoyi i ga da a ko ɗa axa dan moxo be.”

⁸ I xosa dire nan kanu, i bugu kunme ke di jowoodi nan wuru, xa i ma fo kon sere su dan, boyinaxa kannen dagi i di.

Isa da du koyi Mariyaamu Madalena yi

(Mat 28.9-10; Yoh 20.11-18)

⁹ [Isa ga giri kallen di biran be koyen koota fanan ɗa, soxoba fanan ɗa a di i du koyi Mariyaamu Madalena yi, a ga da jinna buru ɗeeri bugu ke be yi. ¹⁰ Mariyaamu daga a kon Isa do ku beenu ga ɗi terene doome danɗa ni. I hinnanten i ya wuunu. ¹¹ I ga da a mugu biran be nan ti: Mariyaamu ti i da wari a biranten, xa i ma saxa yi.

Isa da du koyi i xarallenmun filli ya

¹² Biran be a xarallenmun soro filli ga ɗi killen di katta gunnen ɗa, a da du koyi i ya sawura yogo yi. ¹³ I daga a kon baanun dan, xa i ma saxa yi fana.

Isa da du koyi i xarallenmun tanmi do fillo yi

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Yoh 20.19-23; At 1.6-8)

¹⁴ I ga ɗi taabalin ɗa katta ɗemeraxen ɗa, a da du koyi i xarallenmu ku soro tanmi do baane yi. A da i jalagi do i buturanxotoyen do i danqanaaxun balaaxun ɗa, boyinaxa i ga giri kallen di ku beenu ga di i wari i ma saxi ya. ¹⁵ Ken biren a ti i danɗa ni: “Xa daga do duna yi axa nan xibaari liɗen kon soron su dan. ¹⁶ Be ga na

^{16.12} Xarallenmu ku ma tun nan ti Isa ya faayi digaamunu i dan.

saxin ɲa, an ga wanɓi, a kaman ɲan kisana yi, be xa ga ma saxin ɲa, a ga bara wanɓini a kaman nta kisini. ¹⁷ Boyinaxa ke taagumanse na do soro ya yi ku beenu ga saxin ɲa: I ga jinna burun xatana bakka soron ɲa ti n toxon ɲa; i ya xan kurunban konɓo; ¹⁸ i ya samaqun ragana, i ga na mini fo mini ke ga karindini an nta fo wo fo ɲaana i ya; i na i kitten ro towoyiton xanma i na saha.”

Isa segeyen kanmun di

(Luk 24.50-53; At 1.9-11)

¹⁹ Isa ga ɲeme digaamu i dan biran be, a sege kanmun di nan taaxu Alla teyendi.

²⁰ Xarallenmun daga Alla digaamen kiɲan di do noqunu su yi. I do Yinmanken golli doome, a digaamun do a kaawafiinun ga ɲi do a batten ɲa i sabatinten ɲa ni.]